

Публічне акціонерне товариство «МОТОР СІЧ»
 Консолідована фінансова звітність станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.
 Консолідований баланс (звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2020 р.

Дата (рік, місяць, день)

Підприємство Публічне акціонерне товариство «Мотор Січ» за ЄДРПОУ
 Територія Шевченківський за КОАТУУ
 Організаційно-правова форма господарювання Публічне акціонерне товариство за КОПФГ
 Вид економічної діяльності Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування за КВЕД
 Середня кількість працівників 17,238
 Адреса пр. Моторобудівників, 15, м. Запоріжжя, Шевченківський, Запорізька область, 69068, Україна, телефон 0617204211

КОДИ		
2021	01	01
14307794		
2310137500		
230		
30.30		

Одиниця виміру: у тисячах гривень
 Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за Міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Консолідований баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2020 р.

Форма № 1-к

Код за ДКУД

1801007

Актив	Код рядка	31 грудня 2019	31 грудня 2020	Примітки
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	10,624	5,059	
первісна вартість	1001	19,660	18,904	
накопичена амортизація	1002	(9,036)	(13,845)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1,024,183	1,114,340	9
Основні засоби:	1010	6,826,917	6,493,444	9, 10
первісна вартість	1011	12,277,331	12,815,414	
знос	1012	(5,450,414)	(6,321,970)	
Інвестиційна нерухомість	1015	27,908	25,958	
первісна вартість	1016	39,922	40,100	
знос	1017	(12,014)	(14,142)	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції:				
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	24,428	18,123	
інші фінансові інвестиції	1035	1,535	16,326	
Відстрочені податкові активи	1045	37,906	29,601	30(6)
Інші необоротні активи	1090	75,982	26,323	11
Усього за розділом I	1095	8,029,483	7,729,174	

Консолідований баланс (звіт про фінансовий стан) слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 22 - 71, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «МОТОР СІЧ»
 Консолідована фінансова звітність станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.
 Консолідований баланс (звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2020 р.
 (продовження)

Актив	Код рядка	31 грудня 2019	31 грудня 2020	Примітки
1	2	3	4	5
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	13,954,574	13,744,560	12
Виробничі запаси	1101	4,739,484	4,789,031	
Незавершене виробництво	1102	8,612,636	8,565,138	
Готова продукція	1103	591,776	379,525	
Товари	1104	10,678	10,866	
Поточні біологічні активи	1110	13	6	
Дебіторська заборгованість за продукцію товари, роботи, послуги	1125	1,072,481	1,667,868	13
Дебіторська заборгованість за розрахунками:				
за виданими авансами	1130	657,463	653,582	14
з бюджетом	1135	170,958	130,801	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	219	516	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	133,522	170,336	13
Поточні фінансові інвестиції	1160	10,574	16,828	
Гроші та їх еквіваленти	1165	747,190	1,623,002	15
Готівка	1166	1,680	2,071	
Рахунки в банках	1167	435,761	1,062,692	
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	
Інші оборотні активи	1190	2,087,122	2,139,876	16
Усього за розділом II	1195	18,834,116	20,147,375	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	4,623	219	
Баланс	1300	26,868,222	27,876,768	

Консолідований баланс (звіт про фінансовий стан) слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 22 - 71, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «МОТОР СІЧ»
 Консолідована фінансова звітність станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.
 Консолідований баланс (звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2020 р.
 (продовження)

Пасив	Код рядка	31 грудня 2019	31 грудня 2020	Примітки
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований капітал	1400	280,529	280,529	17
Капітал у дооцінках	1405	-	-	
Додатковий капітал:	1410	1,606,087	1,623,359	17
емісійний дохід	1411	420,390	420,390	
накопичені курсові різниці	1412	(164)	(278)	
Резервний капітал	1415	71,315	71,315	17
Нерозподілений прибуток	1420	17,356,735	17,993,512	
Неоплачений капітал	1425	-	-	
Вилучений капітал	1430	(1,387)	(1,387)	
Неконтрольована частка	1490	305	238	
Усього за розділом I	1495	19,313,584	19,967,566	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-	
Пенсійні зобов'язання	1505	333,136	343,508	18
Довгострокові кредити банків	1510	-	54,647	21
Інші довгострокові зобов'язання	1515	1,573,618	2,028,661	21
Довгострокові забезпечення	1520	94,797	133,108	22
Цільове фінансування	1525	977,138	864,003	19
Усього за розділом II¹	1595	2,978,689	3,423,927	

Консолідований баланс (звіт про фінансовий стан) слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 22 - 71, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «МОТОР СІЧ»
 Консолідована фінансова звітність станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.
 Консолідований баланс (звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2020 р.
 (продовження)

	Код рядка	31 грудня 2019	31 грудня 2020	Примітки
1	2	3	4	5
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	641,896	423,638	21
Векселі видані	1605	103	103	
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	278,540	153,724	21
товари, роботи, послуги	1615	1,029,124	726,155	20
розрахунками з бюджетом	1620	32,883	80,042	
у тому числі з податку на прибуток	1621	2,812	69,978	
розрахунками зі страхування	1625	41,376	41,635	
розрахунками з оплати праці	1630	104,696	129,720	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	2,281,091	2,759,308	23(a)
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	32,314	26,511	
Поточні забезпечення	1660	97,650	99,382	
Доходи майбутніх періодів	1665	183	-	
Інші поточні зобов'язання	1690	36,093	45,057	20
Усього за розділом III¹	1695	4,575,949	4,485,275	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття¹				
Баланс	1700	-	-	
Баланс	1900	26,868,222	27,876,768	

¹Усього зобов'язання слід розраховувати як суму рядків 1595, 1695 та 1700, що разом складають 7,909,202 тисячі гривень на 31 грудня 2020 р. (31 грудня 2019 р.: 7,554,638 тисяч гривень).

Керівник

С. А. Войтенко

Головний бухгалтер

О. П. Касьян

Консолідований баланс (звіт про фінансовий стан) слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 22 - 71, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

	КОДИ		
Дата (рік, місяць, день)	2021	01	01

Підприємство **Публічне акціонерне товариство «Мотор Січ»** за ЄДРПОУ 14307794

**Консолідований звіт про фінансові результати
 (Звіт про сукупний дохід)
 за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.**

Форма № 2-к   Код за ДКУД 1801008

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Рядок	2020	2019	Примітки
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	11,326,735	10,074,766	23
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(7,149,839)	(6,964,594)	26
Валовий:				
прибуток	2090	4,176,896	3,110,172	
збиток	2095	-	-	
Інші операційні доходи	2120	790,720	590,470	24
дохід від використання коштів вивільнених від оподаткування	2123	247,139	212,216	24
Адміністративні витрати	2130	(1,214,850)	(1,319,197)	27
Витрати на збут	2150	(398,679)	(430,902)	28
Інші операційні витрати ¹	2180	(1,594,423)	(2,608,465)	25
Фінансові результати від операційної діяльності:				
прибуток	2190	1,759,664	-	
збиток	2195	-	(657,922)	
Дохід від участі в капіталі	2200	444	4,221	
Інші фінансові доходи	2220	2,273	396,815	
Інші доходи	2240	12,454	13,858	
Фінансові витрати	2250	(738,433)	(293,427)	29
Втрати від участі в капіталі	2255	(974)	(1,253)	
Інші витрати	2270	(44,292)	(37,974)	
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290	991,136	-	
збиток	2295	-	(575,682)	
Витрати з податку на прибуток	2300	(354,419)	(129,990)	30
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350	636,717	-	
збиток	2355	-	(705,672)	

¹Витрати на формування резерву на покриття збитків від зменшення корисності фінансових активів за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р. в сумі 79,516 тисяч гривень (31 грудня 2019 р.: 155,900 тисяч гривень) було включено в рядок 2180 "інші операційні витрати" в консолідованому звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) (Примітка 25).

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Рядок	2020	2019	Примітки
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-	
Накопичені курсові різниці	2410	(127)	(337)	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-	
Інший сукупний дохід	2445	17,386	308	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	17,259	(29)	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	17,259	(29)	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355, 2460)	2465	653,976	(705,701)	
Чистий прибуток (збиток), що належить:				
власникам материнської компанії	2470	636,777	(705,714)	
неконтрольованій частці	2475	(60)	42	
Сукупний дохід, що належить:				
власникам материнської компанії	2480	654,049	(705,709)	
неконтрольованій частці	2485	(73)	8	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Стаття	Рядок	2020	2019	Примітки
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	4,898,390	6,012,804	
Витрати на оплату праці	2505	2,532,196	2,902,153	
Відрахування на соціальні заходи	2510	541,439	614,664	
Амортизація	2515	1,019,491	1,015,413	
Інші операційні витрати	2520	4,007,486	5,461,383	
Разом	2550	12,999,002	16,006,417	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Стаття	Рядок	2020	2019	Примітки
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2,077,738	2,077,738	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2,077,738	2,077,738	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	2610	306.4472	(339.6347)	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію, грн.	2615	306.4472	(339.6347)	
Дивіденди на одну просту акцію, грн.	2650	-	-	

Керівник

С. А. Войтенко

Головний бухгалтер

О. П. Касьян

Консолідований звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 22 - 71, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «МОТОР СІЧ»
 Консолідована фінансова звітність станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.
 Консолідований звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.
 (продовження)

Стаття	Рядок	2020	2019
1	2	3	4
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	7,173	-
необоротних активів	3205	3,759	3,648
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	180	231
дивідендів	3220	240	535
Надходження від погашення позик	3230	15,795	980
Інші надходження	3250	223	24,380
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(26,791)	-
необоротних активів	3260	(604,506)	(919,826)
Витрати на надання позик	3275	(11,409)	(560)
Інші платежі	3290	(3,256)	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(618,592)	(890,612)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	166,042	355,279
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	-	-
Погашення позик	3350	(602,462)	(242,529)
Сплату дивідендів	3355	(5,803)	(22)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(94,943)	(102,601)
Інші платежі ²	3390	(57,440)	(45,894)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(594,606)	(35,767)
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	784,160	(646,772)
Залишок коштів на початок року	3405	747,190	1,446,568
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	91,652	(52,606)
Залишок коштів на кінець року	3415	1,623,002	747,190

¹Рядок 3190 Інші витрачання у 2020 році в основному включає в себе розрахунки з підзвітними особами в сумі 215,523 тисячі гривень, інші виплати за колективним договором (крім заробітної плати) в сумі 82,740 тисяч гривень, розрахунки з депонентами в сумі 53,301 тисяча гривень (2019 р.: 304,475 тисяч гривень, 76,369 тисяч гривень та 47,774 тисячі гривень, відповідно).

²Рядок 3390 Інші платежі у 2020 році в основному включає в себе грошові платежі в рахунок основної частини орендного зобов'язання в сумі 39,618 тисяч гривень (2019 р.: 26,591 тисяча гривень) (Примітка 21(б)(і)).

Керівник

Головний бухгалтер

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

С. А. Войтенко

О. П. Касьян

Консолідований звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 22 - 71, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Підприємство

Публічне акціонерне товариство «Мотор Січ»

Дата (рік, місяць, день)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2021	01	01
14307794		

Консолідований звіт про власний капітал за 2020 рік

Форма № 4-к

Код за ДКУД

1801011

Стаття	Код рядка	Належить власникам материнської компанії								Неконтрольована частка	Разом
		Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Залишок на початок звітного року	4000	280,529	-	1,606,581	71,315	17,372,601	-	(1,387)	19,329,639	305	19,329,944
Корегування:											
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок (Примітка 5)	4010	-	-	(494)	-	(15,866)	-	-	(16,360)	-	(16,360)
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок звітного року	4095	280,529	-	1,606,087	71,315	17,356,735	-	(1,387)	19,313,279	305	19,313,584
Чистий прибуток за звітний період	4100	-	-	-	-	636,777	-	-	636,777	(60)	636,717
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	17,272	-	-	-	-	17,272	(13)	17,259
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інвестицій	4112	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	(114)	-	-	-	-	(114)	(13)	(127)
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	17,386	-	-	-	-	17,386	-	17,386

Консолідований звіт про власний капітал слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 22 - 71, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Публічне акціонерне товариство «МОТОР СІЧ»
 Консолідована фінансова звітність станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.
 Консолідований звіт про власний капітал за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.
 (продовження)

Стаття	Код рядка	Належить власникам материнської компанії								Неконтрольована частка	Разом
		Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Розподіл прибутку:											
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:											
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:											
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	17,272	-	636,777	-	-	654,049	(67)	653,982
Залишок на кінець звітного року	4300	280,529	-	1,623,359	71,315	17,993,512	-	(1,387)	19,967,328	238	19,967,566

Консолідований звіт про власний капітал слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 22 - 71, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Підприємство

Публічне акціонерне товариство «Мотор Січ»

Дата (рік, місяць, день)
за ЄДРПОУ

КОДИ		
2020	01	01
14307794		

Консолідований звіт про власний капітал за 2019 рік

Форма № 4-к

Код за ДКУД

1801011

Стаття	Код рядка	Належить власникам материнської компанії								Некон-трольована частка	Разом
		Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Залишок на початок попереднього року	4000	280,529	-	1,606,576	71,315	18,044,435	-	(1,387)	20,001,468	297	20,001,765
Корегування:											
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	(494)	-	18,014	-	-	17,520	-	17,520
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок попереднього року	4095	280,529	-	1,606,082	71,315	18,062,449	-	(1,387)	20,018,988	297	20,019,285
Чистий збиток за звітний період	4100	-	-	-	-	(705,714)	-	-	(705,714)	42	(705,672)
Інший сукупний збиток за звітний період	4110	-	-	5	-	-	-	-	5	(34)	(29)
Дооцінка необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інвестицій	4112	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Накопичені курсові різниці	4113	-	-	(303)	-	-	-	-	(303)	(34)	(337)
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	4114	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід	4116	-	-	308	-	-	-	-	308	-	308

Консолідований звіт про власний капітал слід читати разом з примітками, викладеними на сторінках 22 - 71, які є складовою частиною цієї консолідованої фінансової звітності.

Стаття	Код рядка	Належить власникам материнської компанії								Неконтрольована частка	Разом
		Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Розподіл прибутку:											
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:											
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:											
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-	6	6
Придбання (продаж) неконтрольованої частки в дочірньому підприємстві	4291	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	-	-	5	-	(705,714)	-	-	(705,709)	8	(705,701)
Залишок на кінець попереднього року	4300	280,529	-	1,606,087	71,315	17,356,735	-	(1,387)	19,313,279	305	19,313,584

Керівник

Головний бухгалтер

С. А. Войтенко

О. П. Касьян

С. А. Войтенко

О. П. Касьян

Примітка	Сторінка
1. Загальна інформація	23
2. Основа складання консолідованої фінансової звітності	25
3. Функціональна валюта та валюта подання	25
4. Використання оцінок і суджень	25
5. виправлення помилок та зміна презентації	26
6. Основні принципи облікової політики	26
7. Нові стандарти та тлумачення, які ще не були прийняті	43
8. Звітність за сегментами	44
9. Основні засоби	45
10. Оренда	47
11. Інші необоротні активи	47
12. Запаси	47
13. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та інша поточна дебіторська заборгованість	48
14. Аванси видані	49
15. Гроші та їх еквіваленти	49
16. Інші оборотні активи	50
17. Власний капітал	50
18. Зобов'язання з виплат працівникам після закінчення трудової діяльності (пенсійні зобов'язання)	51
19. Цільове фінансування	53
20. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги та інші поточні зобов'язання	54
21. Кредити та позики	54
22. Довгострокові забезпечення	56
23. Чистий дохід від реалізації продукції	57
24. Інші операційні доходи	58
25. Інші операційні витрати	58
26. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	58
27. Адміністративні витрати	59
28. Витрати на збут	59
29. Фінансові витрати	59
30. Витрати з податку на прибуток	60
31. Управління фінансовими ризиками	62
32. Непередбачені зобов'язання	67
33. Операції з пов'язаними сторонами	68
34. Події після звітної дати	71

1. Загальна інформація

а) Організаційна структура та діяльність

Публічне акціонерне товариство «МОТОР СІЧ» (надалі – «Компанія») засноване Фондом державного майна України шляхом перетворення суб'єкта підприємницької діяльності – державного підприємства «Мотор Січ» згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 31 березня 1994 р. № 216-р та наказом Фонду державного майна України від 4 травня 1994 р. № 28-АТ і діє відповідно до законодавства України. У зв'язку з набранням чинності Закону України «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 р. №514-VI, відкрите акціонерне товариство «МОТОР СІЧ» змінило найменування на публічне акціонерне товариство «МОТОР СІЧ». Дата проведення державної реєстрації: 25 травня 1994 р.

Консолідована фінансова звітність Компанії за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р., включає Компанію, її дочірні та асоційовані підприємства (надалі разом – «Група»).

Юридична адреса Компанії: 69068, Запорізька область, м. Запоріжжя, Шевченківський район, проспект Моторобудівників, будинок 15.

Станом на 31 грудня 2020 р. кількість працівників Групи становила 17,110 чоловік (31 грудня 2019 р.: 18,812 чоловік).

Основними видами діяльності Групи є:

- виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування;
- виробництво інших готових металевих виробів;
- допоміжне обслуговування авіаційного транспорту;
- механічне оброблення металевих виробів;
- організація виробництва та ремонту авіаційних двигунів, газотурбінних приводів, електростанцій та обладнання.

Компанія має відокремлені підрозділи та представництва.

б) Корпоративне управління

Згідно Статуту управління Компанією здійснюють наступні органи:

- Загальні збори акціонерів;
- Наглядова Рада – контролюючий та регулюючий орган Компанії;
- Рада директорів – виконавчий орган Компанії;
- Ревізійна Комісія – контрольний орган Компанії.

Вищим органом Компанії є Загальні збори акціонерів, які скликаються не рідше одного разу на рік.

Наглядова Рада є контролюючим органом Компанії, який контролює та регулює діяльність Виконавчого органу та захищає права акціонерів.

Рада директорів є виконавчим постійно діючим органом Компанії, що здійснює управління його поточною діяльністю.

Ревізійна Комісія призначається Загальними зборами акціонерів для проведення перевірок фінансово-господарської діяльності Компанії.

Відповідно до рішення №761/14832/18 від 20.04.2018 року судом було заборонено будь-яким депозитарним установам вносити до системи депозитарного обліку будь-які зміни, які стосуються ідентифікації власників та/або переходу права власності відносно цінних паперів – простих іменних акцій Компанії, або видавати реєстр акціонерів (Примітка 1(в)). У зв'язку з цим, починаючи з зазначеної дати, загальні збори акціонерів, не відбувалися.

Відповідно до статуту Компанії та положення про наглядову раду, наглядова рада обирається загальними зборами акціонерів на строк до наступних річних зборів Компанії та у випадку якщо річні збори Компанії не були проведені у строк, встановлений Законом України «Про акціонерні товариства», або не було прийнято відповідного рішення, повноваження членів наглядової ради припиняються, крім повноважень з підготовки, скликання і проведення річних зборів Компанії.

Таким чином, станом на та за роки, що закінчилися 31 грудня 2020 р. та 2019 р. повноваження членів наглядової ради припинено, а загальні збори Компанії не проводилися.

в) Дані про кінцевих бенефіціарних власників

Станом на 31 грудня 2020 р. жодна юридична або фізична особа не володіє більше ніж 25% акцій Компанії.

З відкритих джерел Компанії відома інформація про продаж іноземних компаній, що є акціонерами Компанії, особам, що є резидентами Китайської Народної Республіки. В той же час, процес узгодження володіння частками акцій з Антимонопольним комітетом України не завершений. Крім того, відповідно до ухвали Шевченківського районного суду від 20 квітня 2018 року по справі №761/14832/18, суд заборонив будь-яким депозитарним установам вносити до системи депозитарного обліку будь-які зміни, які стосуються ідентифікації власників та/або переходу права власності відносно цінних паперів – простих іменних акцій Компанії, або видавати реєстр акціонерів до закінчення досудового розслідування.

Таким чином, на теперішній час концентрація частки володіння, що могла б забезпечувати контроль, не завершена, оскільки немає узгодження такої концентрації з Антимонопольним комітетом України. Крім того, акціонери Компанії фактично не мають змоги здійснювати своє право на участь в управлінні Компанією, оскільки неможливо провести збори акціонерів внаслідок заборони суду на видачу реєстру акціонерів до закінчення досудового розслідування. Виходячи з наведеного вище, вбачається, що жоден бенефіціарний власник не здійснює своїх повноважень щодо контролю та управління.

г) Умови здійснення діяльності

Група здійснює свою діяльність в Україні.

Відповідно, на бізнес Групи впливають економіка і фінансові ринки України, яким притаманні особливості ринку, що розвивається. Політична і економічна ситуація в Україні в останні роки нестабільна. Правова, податкова і адміністративна системи продовжують розвиватися, проте пов'язані з ризиком неоднозначності тлумачення їх вимог, які до того ж схильні до частих змін, що у сукупності з іншими юридичними та фіскальними перешкодами створює додаткові проблеми для підприємств, які ведуть бізнес в Україні. Крім того, збройний конфлікт в окремих частинах Луганської та Донецької областей, що почався навесні 2014 року, не закінчений; частини Донецької і Луганської областей залишаються під контролем самопроголошених республік, і українська влада в даний час не має можливості в повній мірі забезпечити застосування українського законодавства на території даних областей. У березні 2014 року ряд подій в Криму призвів до приєднання Республіки Крим до Російської Федерації, яке не було визнано Україною та багатьма іншими країнами. Внаслідок цього здійснення діяльності в країні пов'язане з ризиками, які нетипові для інших країн. Пандемія коронавірусної інфекції також збільшила невизначеність умов провадження господарської діяльності.

Ця консолідована фінансова звітність відображає поточну оцінку управлінського персоналу щодо впливу умов здійснення діяльності в Україні на операційну діяльність та фінансовий стан Групи. Майбутні умови здійснення діяльності можуть відрізнятись від оцінки управлінського персоналу.

2. Основа складання консолідованої фінансової звітності

а) Підтвердження відповідності

Ця консолідована фінансова звітність була складена згідно з вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»), вимогами законодавства України щодо фінансового звітування та чинних положень про подання річних звітів емітентами цінних паперів до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України.

б) Основа оцінки

Ця консолідована фінансова звітність складена на основі принципу історичної (первісної) вартості, за винятком деяких активів та капіталу, які були скориговані на ефект гіперінфляції, де це було необхідно.

3. Функціональна валюта та валюта подання

Національною валютою України є гривня, яка є функціональною валютою Групи. Всі фінансові дані, подано у гривнях та округлено до тисяч, якщо не зазначено інше.

4. Використання оцінок і суджень

Складання консолідованої фінансової звітності згідно з МСФЗ вимагає від управлінського персоналу формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування принципів облікової політики, на суми активів та зобов'язань, доходів та витрат, відображених у звітності, а також на розкриття інформації про умовні активи та зобов'язання. Фактичні результати можуть відрізнятися від цих оцінок.

Оцінки та припущення, на яких вони ґрунтуються, регулярно аналізуються з точки зору необхідності їх перегляду. Результати перегляду облікових оцінок визнаються у тому періоді, в якому вони переглядаються, а також у всіх наступних періодах, на які впливають такі оцінки.

Інформація про важливі судження, оцінки та припущення, які використовувалися при застосуванні принципів облікової політики і мали найбільший вплив на суми, визнані у консолідованій фінансовій звітності, та які можуть призвести до суттєвого коригування даних консолідованої фінансової звітності у наступному фінансовому році, висвітлена у таких примітках:

- Примітка 31(б) – оцінка резерву очікуваних кредитних збитків по дебіторській заборгованості за продукцію, товари, роботи та послуги.
- Примітка 19 – облік цільового фінансування.

а) Оцінка справедливої вартості

Деякі принципи облікової політики Групи та правила розкриття інформації вимагають визначення справедливої вартості як фінансових, так і нефінансових активів і зобов'язань.

При оцінці справедливої вартості активу або зобов'язання Група застосовує, наскільки це можливо, відкриті ринкові дані. Оцінки справедливої вартості відносяться до різних рівнів ієрархії справедливої вартості залежно від вхідних даних, що використовуються в рамках відповідних методів оцінки:

- *Рівень 1:* котирування (без коригувань) на активних ринках для ідентичних активів чи зобов'язань.
- *Рівень 2:* вхідні дані, крім котирувань, що увійшли до Рівня 1, які є відкритими для активу або зобов'язання або прямо (тобто як ціни), або опосередковано (тобто визначені на основі цін).
- *Рівень 3:* вхідні дані для активу чи зобов'язання, що не ґрунтуються на відкритих ринкових даних (закриті вхідні дані).

Якщо вхідні дані, використані для оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання, можуть бути віднесені до різних рівнів ієрархії джерел визначення справедливої вартості, оцінена справедлива вартість відноситься в повному обсязі до найнижчого рівня ієрархії джерел визначення справедливої вартості, який є суттєвим для всієї оцінки.

Протягом років, що закінчилися 31 грудня 2020 р. та 2019 р. не було жодних змін між рівнями ієрархії справедливої вартості.

Подальша інформація щодо припущень, зроблених при оцінці справедливої вартості, міститься в Примітці 31 (д).

5. Виправлення помилок та зміна презентації

Протягом 2020 року, управлінським персоналом було виявлено та виправлено ряд помилок у оприлюдненій консолідованій фінансовій звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р. Зазначені коригування не мали суттєвого впливу на фінансовий стан, фінансові результати та грошові потоки за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

6. Основні принципи облікової політики

Викладені далі принципи облікової політики застосовувалися послідовно до всіх періодів, поданих у цій консолідованій фінансовій звітності, а також застосовувалися послідовно всіма суб'єктами господарювання Групи.

а) Основа консолідації

Дочірні підприємства

Дочірніми є підприємства, в яких інвестор контролює об'єкт інвестиції, якщо він має можливість чи право отримувати доходи від своєї участі в інвестиції, має можливість впливати на доходність інвестиції завдяки своїм повноваженням над об'єктом інвестиції та коли існує зв'язок між правами та доходністю інвестиції. Фінансова звітність дочірніх підприємств включається до консолідованої фінансової звітності з дати фактичного початку здійснення контролю до дати фактичного припинення здійснення контролю. За необхідності, принципи облікової політики дочірніх підприємств були змінені з метою приведення їх у відповідність до принципів облікової політики, прийнятих Групою. Збитки, пов'язані з неконтрольованою часткою участі в дочірньому підприємстві, окрім товариств з обмеженою відповідальністю та спільних підприємств, в повному обсязі відображаються на рахунку таких неконтрольованих часток участі, навіть якщо це призводить до виникнення дебетового сальдо («дефіциту») на цьому рахунку.

Нижче наведено перелік консолідованих дочірніх підприємств Групи на 31 грудня:

Консолідовані:	Країна реєстрації	Вид діяльності	2020 % власності	2019 % власності
ДП «Гуляйпільський механічний завод» АТ «Мотор Січ»	Україна	Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів	100	100
ДП «Гуляйпільський машинобудівний завод» АТ «Мотор Січ»	Україна	Механічне оброблення металевих виробів	100	100
ТОВ «ВКП Гандбольний клуб «Мотор»	Україна	Виробництво робочого одягу	100	100
ДП «Лебединський моторобудівний завод АТ «Мотор Січ»	Україна	Виробництво слюсарно-монтажного інструменту	100	100
ТОВ «Мотор Січ-Аеро»	Україна	Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів	100	100
ТОВ «Фірма «Мотор - Ділер»	Україна	Фінансове посередництво, біржові операції з фондовими цінностями	99.99	99.99
ТОВ «Запорізький рибокомбінат»*	Україна	Прісноводне рибальство	98.24	23.30
ТОВ «Авіа Січ»**	Україна	Виробництво труб та фітінгів для труб	-	97.00
ТОВ «Первомайський агрегатний завод»	Україна	Виробництво двигунів та турбін	93.00	93.00
ТОВ «Мотор Форс»	Україна	Оптова торгівля іншою технікою і обладнанням	90.91	90.91
MOTOR SICH BRASIL LTD	Бразилія	Консультавання з питань комерційної діяльності й керування	90	90
ТОВ «Медіа партнер»	Україна	Видання газет	51	51

* ТОВ «Запорізький рибокомбінат» було включено до переліку дочірніх підприємств станом на 31 грудня 2020 року (31 грудня 2019 р.: асоційоване підприємство), що належать до Групи, у зв'язку з придбанням акцій та отриманням контролю Компанією над цим підприємством. Придбання не мало суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

** ТОВ «Авіа Січ» виключено з переліку підприємств, що належать до Групи, у зв'язку з припиненням діяльності цього підприємства з 18 вересня 2020 р. Вибуття дочірнього підприємства не мало суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

При втраті контролю над дочірнім підприємством Група припиняє визнання його активів і зобов'язань, а також часток участі в капіталі, що не забезпечують контролю, які відносяться до нього, та інших компонентів власного капіталу, що відносяться до дочірнього підприємства. Будь-яка позитивна чи негативна різниця, що виникла в результаті втрати контролю, визнається у складі прибутку або збитку.

Асоційовані підприємства (об'єкти інвестування, що обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств)

Асоційовані підприємства – це суб'єкти господарювання, в яких Група здійснює суттєвий вплив на фінансову та операційну політику, проте не контролює її. Вважається, що суттєвий вплив існує у випадках, коли Групі належить від 20% до 50% прав голосу в іншому суб'єкті господарювання.

Інвестиції в асоційовані підприємства обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств, і їх первісне визнання здійснюється за вартістю придбання. Вартість придбання включає витрати на здійснення операції.

Консолідована фінансова звітність включає частку Групи у прибутку чи збитку та в іншому сукупному доході об'єкта інвестування, що обліковується за методом участі в капіталі інших підприємств, після коригувань, здійснених з метою приведення його принципів обліку у

відповідність до принципів обліку Групи, від дати початку здійснення суттєвого впливу до дати припинення суттєвого впливу.

Коли частка Групи у збитках перевищує її частку участі в капіталі об'єкта інвестування, що обліковується за методом участі в капіталі інших підприємств, балансова вартість такої частки (включаючи всі довгострокові інвестиції) зменшується до нуля, і визнання всіх наступних збитків припиняється, крім випадків, коли Група прийняла на себе зобов'язання або здійснювала платежі від імені об'єкта інвестування.

Нижче наведено перелік асоційованих підприємств на 31 грудня:

Назва:	Країна реєстрації	Вид діяльності	2020, % власності	2019, % власності
Консорціум «Газотранспортні технології»	Україна	Виробництво машин та устаткування для добувної промисловості й будівництва	50	50
ТОВ «Мотор Січ – Трейд»	Україна	Розведення молочних порід худоби, розведення свиней і поросят, птахівництво	50	50
Корпорація «Науково – виробниче Об'єднання «О. Івченко»	Україна	Дослідження й експериментальні розробки	50	50
ТОВ «Міжнародний Інженерний Центр Об'єднаної Двигунобудівної Корпорації»	Росія	Наукові дослідження і розробки в галузі природничих та технічних наук	49	49
ТОВ «Південно-східний Зерновий Термінал»	Україна	Оптова торгівля	49	49
Спільне Науково-Виробниче Підприємство «Юпітер»	Україна	Інші дослідження та розробки в галузі природничих наук	40	40
ЗАТ «Дубненські Мотори»*	Росія	Виробництво силових установок і двигунів для літальних апаратів	-	24,90
ТОВ «Авіаремонт-МС»	Росія	Ремонт і технічне обслуговування літальних апаратів	24	24
ЗАТ «Двигуни «Володимир Клімов - Мотор Січ»	Росія	Виробництво вертольотів, літаків і інших літальних апаратів	20	20
ТОВ «Січ Технології»**	Україна	Виробництво повітряних і космічних літальних апаратів	-	20

* ЗАТ «Дубненські Мотори» було виключено з переліку асоційованих підприємств у зв'язку з припиненням діяльності цього підприємства з 7 вересня 2020 року. Вибуття асоційованого підприємства не мало суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

** ТОВ «Січ Технології» було виключено з переліку асоційованих підприємств у зв'язку з продажем частки в статутному капіталі підприємства 31 липня 2020 р. у розмірі 20%, що складає 20,000 гривень, третій стороні. Вибуття асоційованого підприємства не мало суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Групи.

Операції, вилучені при консолідації

Залишки за розрахунками й операції між суб'єктами господарювання Групи та будь-які нереалізовані доходи та витрати за операціями між суб'єктами господарювання Групи вилучаються під час складання консолідованої фінансової звітності. Нереалізовані прибутки від операцій з об'єктами інвестицій, що обліковуються за методом участі у капіталі інших підприємств, вилучаються за рахунок інвестиції у розмірі частки володіння Групи у капіталі об'єкта інвестиції. Нереалізовані збитки вилучаються так само, як і нереалізовані прибутки, але тільки за умови відсутності ознак зменшення корисності.

б) Іноземна валюта

Операції в іноземних валютах перераховуються у відповідні функціональні валюти суб'єктів господарювання Групи за курсами обміну, що діють на дати здійснення операцій. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах на звітну дату, перераховуються у функціональну валюту за курсами обміну, встановленими Національним банком України на цю дату.

Прибуток або збиток від курсових різниць по монетарних статтях – це різниця між амортизованою вартістю у функціональній валюті на початок періоду, скоригованою на ефективну процентну ставку і платежі протягом періоду, та амортизованою вартістю в іноземній валюті, перерахованою за курсом обміну на кінець звітного періоду.

Немонетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, які відображаються за справедливою вартістю, перераховуються у функціональну валюту за курсами обміну, що діяли на дату визначення справедливої вартості. Немонетарні статті, деноміновані в іноземних валютах, які відображаються за первісною вартістю, перераховуються за курсами обміну, що діяли на дату операції.

Курсові різниці, що виникають в результаті перерахування, визнаються у прибутку або збитку, за винятком різниць, що виникають при перерахуванні інструментів капіталу, наявних для продажу, які визнаються в іншому сукупному доході.

Управлінський персонал вважає, що офіційні курси НБУ забезпечують найкраще наближення до курсів, що діють на звітну дату. Таким чином, у підготовці цієї консолідованої фінансової звітності застосовуються офіційні курси НБУ, отримані з офіційно-опублікованих джерел, для переведення операцій і залишків в іноземній валюті.

Курс гривні до основних валют представлений таким чином:

	Середній курс за 2020	31 грудня 2020	Середній курс за 2019	31 грудня 2019
Долар США	26.96	28.27	25.84	23.69
Євро	30.80	34.74	28.94	26.42
Російський рубль	0.37	0.38	0.40	0.38

Гривня не є вільно конвертованою валютою за межами України.

в) Фінансові інструменти

(i) *Визнання та первісна оцінка*

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та інша поточна дебіторська заборгованість визнаються при виникненні. Всі інші фінансові активи та фінансові зобов'язання визнаються, коли Група стає стороною договірних положень щодо інструмента.

Фінансовий актив (якщо це не торгова дебіторська заборгованість без значного фінансового компонента) або фінансове зобов'язання, спочатку оцінюється за справедливою вартістю плюс, для позиції, що не оцінюється за FVTPL, операційні витрати, які безпосередньо пов'язані з його придбанням або випуском. Торгова дебіторська заборгованість без значного фінансового компонента первісно оцінюється за ціною операції.

(ii) *Класифікація та подальша оцінка*

Фінансові активи

При первісному визнанні фінансовий актив класифікується як такий, що оцінюється: за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (FVOCI) – для інвестицій у боргові інструменти та інвестицій у дольові інструменти, або за справедливою вартістю через прибуток або збиток (FVTPL).

Фінансові активи не пере класифікуються після їх первісного визнання, якщо тільки Група не змінює свою бізнес-модель управління фінансовими активами; у такому разі всі відповідні фінансові активи пере класифікуються в перший день першого звітного періоду після зміни бізнес-моделі.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікується як оцінюваний за FVTPL:

- він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків, і
- її договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів на непогашену частину основної суми.

Інвестиція у борговий інструмент оцінюється за FVOCI тільки у випадку, якщо вона відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікована як така, що оцінюється за FVTPL:

- вона утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів, і
- її договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів на непогашену частину основної суми.

При первісному визнанні інвестицій в інструменти капіталу, які не призначені для торгових операцій, Група може прийняти рішення, без права його подальшого скасування, відображати подальші зміни їх справедливої вартості в складі іншого сукупного доходу. Такий вибір здійснюється для кожної інвестиції окремо.

Всі фінансові активи, які не відповідають критеріям для їх оцінки за амортизованою вартістю або за FVOCI, як описано вище, оцінюються за FVTPL. Сюди входять усі похідні фінансові активи. При первісному визнанні Група може безповоротно визначити будь-який фінансовий актив, який в іншому випадку відповідав би вимогам оцінки за амортизованою вартістю або за FVOCI, як такий, що оцінюється за FVTPL, якщо такий підхід повністю ліквідує чи суттєво зменшує обліковий дисбаланс, який виник би за інших умов.

Фінансові активи - Оцінка бізнес-моделі

Група здійснює оцінку мети бізнес-моделі, в рамках якої утримується актив, на рівні портфеля фінансових інструментів, оскільки це найкращим чином відображає спосіб управління бізнесом і надання інформації управлінському персоналу. При цьому Групою враховується така інформація:

- політики і цілі, встановлені для управління портфелем, а також реалізація зазначених політик на практиці. Зокрема, чи орієнтована стратегія управлінського персоналу на отримання процентного доходу, передбаченого договором, підтримку певної структури ставок відсотка, забезпечення відповідності термінів погашення фінансових активів строкам погашення фінансових зобов'язань, що використовуються для фінансування цих активів, або реалізацію грошових потоків шляхом продажу активів;
- яким чином оцінюється результативність портфеля і яким чином ця інформація повідомляється управлінському персоналу Групи;
- ризики, які впливають на результативність бізнес-моделі (і фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі), і яким чином здійснюється управління цими ризиками;
- яким чином винагороджуються менеджери, що здійснюють керівництво бізнесом – наприклад, чи залежить ця винагорода від справедливої вартості активів, якими вони управляють, або від отриманих ними від активів грошових потоків, передбачених договором; та
- частота, обсяг і терміни продажів фінансових активів у минулих періодах, причини таких продажів, а також очікування щодо майбутнього рівня продажів.

Передача фінансових активів третім сторонам в угодах, які не відповідають критеріям припинення визнання, не розглядаються як продажі для цієї мети, і Група продовжує визнання цих активів.

Фінансові активи, які утримуються для торгових операцій або знаходяться в управлінні, і результативність яких оцінюється на основі справедливої вартості, оцінюються за FVTPL.

Фінансові активи – оцінка того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатою основної суми та процентів

Для цілей даної оцінки “основна сума” визначається як справедлива вартість фінансового активу при його первісному визнанні. Проценти складаються з компенсації за часову вартість грошей, за кредитний ризик, пов'язаний із заборгованістю за основною сумою протягом певного періоду, а також за інші основні ризики кредитування та витрати (наприклад, ризик ліквідності та адміністративні витрати), а також із маржі прибутку.

При оцінці того, чи складаються договірні грошові потоки за активом суто з виплат основної суми та процентів на непогашену частину основної суми (“критерій SPPI”), Група аналізує договірні умови фінансового інструмента. Сюди входить оцінка того, чи містить фінансовий актив яку-небудь договірну умову, яка може змінити терміни або суму передбачених договором грошових потоків так, що фінансовий актив не буде відповідати аналізованій вимозі.

При проведенні оцінки Група аналізує:

- умовні події, які могли б змінити суму або строки грошових потоків;
- умови, які можуть коригувати купонну ставку, передбачену договором, включаючи умови щодо змінної ставки;
- умови про дострокове погашення та пролонгацію терміну дії; та
- умови, які обмежують вимоги Групи грошовими потоками від обумовлених активів – наприклад, фінансові активи без права регресу.

Умова про дострокове погашення відповідає критерію SPPI в тому випадку, якщо сума, сплачена при достроковому погашенні, представляє по суті непогашену частину основної суми і відсотки на непогашену частину і може включати розумну додаткову компенсацію за дострокове припинення дії договору. Крім того, умова про дострокове погашення розглядається як така, що відповідає даним критеріям у тому випадку, коли фінансовий актив придбавається або створюється з премією або дисконтом щодо зазначеної в договорі номінальної суми, сума, що підлягає виплаті при достроковому погашенні, по суті являє собою зазначену в договорі номінальну суму плюс передбачені договором нараховані (але не виплачені) відсотки (і може також включати розумну додаткову компенсацію за дострокове припинення дії договору); і при первісному визнанні фінансового активу справедлива вартість його умови про дострокове погашення є незначною.

Фінансові активи – подальша оцінка і прибутки та збитки

Фінансові активи, що оцінюються за FVTPL	Ці фінансові активи у подальшому оцінюються за справедливою вартістю. Чисті прибутки та збитки за цими фінансовими активами, включаючи будь-який процентний дохід або дохід у формі дивідендів, визнаються у прибутку або збитку.
Фінансові активи, що оцінюються за амортизованою вартістю	Ці активи в подальшому оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Амортизована вартість зменшується на величину збитків від зменшення корисності. Процентний дохід, прибутки та збитки від курсових різниць та зменшення корисності визнаються в прибутку або збитку. Будь-який прибуток або збиток від припинення визнання визнається у прибутку або збитку.
Боргові інвестиційні цінні папери, що оцінюються за FVOCI	Ці фінансові активи у подальшому оцінюються за справедливою вартістю. Процентний дохід, розрахований з використанням методу ефективного відсотка, прибутки та збитки від курсових різниць та зменшення корисності визнаються в прибутку або збитку. Інші чисті прибутки та збитки визнаються в іншому сукупному доході. При припиненні визнання прибутку або збитку, накопичені в складі іншого сукупного доходу, перекласифікуються в категорію прибутку або збитку за період.
Інвестиції в дольові цінні папери, що оцінюються за FVOCI	Ці фінансові активи у подальшому оцінюються за справедливою вартістю. Дивіденди визнаються в прибутку або збитку крім випадків, коли дивіденди явно являють собою відшкодування частини собівартості інвестицій. Інші чисті прибутки або збитки визнаються в іншому сукупному доході і ніколи не перекласифікуються в категорію прибутку або збитку за період.

Фінансові зобов'язання – класифікація, подальша оцінка та прибутки та збитки

Фінансові зобов'язання класифікуються як оцінювані за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через прибуток або збиток (FVTPL). Фінансове зобов'язання класифікується як оцінюване за FVTPL, якщо воно відповідає визначенню “фінансове зобов'язання, яке утримується для торгових операцій”, являє собою похідний інструмент, або якщо воно було визначене як таке при первісному визнанні. Фінансові зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, оцінюються за справедливою вартістю, і чисті прибутки та збитки, включаючи будь-які процентні витрати, визнаються в прибутку або збитку. Інші фінансові зобов'язання в подальшому оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Процентні доходи і прибутки та збитки від курсових різниць визнаються у прибутку або збитку. Будь-який прибуток або збиток від припинення визнання визнається у прибутку або збитку.

(iii) Модифікація фінансових активів і фінансових зобов'язань

Фінансові активи

Якщо умови фінансового активу змінюються, Група оцінює, чи відрізняються значно грошові потоки за таким модифікованим активом. Якщо грошові потоки відрізняються значно (“значна модифікація умов”), то вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився. У цьому випадку визнання первісного фінансового активу припиняється, а новий фінансовий актив визнається в обліку за справедливою вартістю.

Група здійснює кількісну та якісну оцінку того, чи є модифікація умов значною, тобто чи відрізняються значно потоки грошових коштів за первісним фінансовим активом і потоки грошових коштів за модифікованим активом або фінансовим активом, що його замінив. Група здійснює кількісну та якісну оцінку на предмет значущості модифікації умов, аналізуючи якісні фактори, кількісні фактори і сукупний ефект якісних і кількісних факторів. Якщо потоки грошових коштів значно відрізняються, то вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився. При проведенні даної оцінки Група керується вказівками щодо припинення визнання фінансових зобов'язань за аналогією.

Група доходить висновку про те, що модифікація умов є значною, на підставі таких якісних факторів:

- зміни валюти фінансового активу;
- зміни типу забезпечення або інших засобів підвищення якості активу;
- зміни умов фінансового активу, що призводить до невідповідності критерію SPPI (наприклад, додання умов конвертації).

Якщо грошові потоки за модифікованим активом, оцінюваним за амортизованою вартістю, не відрізняються значно, то така модифікація умов не призводить до припинення визнання фінансового активу. У цьому випадку Група перераховує валову балансову вартість фінансового активу і визнає суму коригування валової балансової вартості як прибуток або збиток від модифікації в прибутку чи збитку. Валова балансова вартість фінансового активу перераховується як теперішня вартість переглянутих або модифікованих грошових потоків, дисконтованих з використанням первісної ефективною процентної ставки за даним фінансовим активом. Понесені витрати і комісії коригують балансову вартість модифікованого фінансового активу й амортизуються протягом строку дії модифікованого фінансового активу.

Фінансові зобов'язання

Група припиняє визнання фінансового зобов'язання, коли його умови змінюються таким чином, що величина грошових потоків за модифікованим зобов'язанням значно змінюється. У цьому випадку нове фінансове зобов'язання з модифікованими умовами визнається за справедливою вартістю. Різниця між балансовою вартістю колишнього фінансового зобов'язання і вартістю нового фінансового зобов'язання з модифікованими умовами визнається в прибутку або збитку.

Якщо модифікація умов (або заміна фінансового зобов'язання) не призводить до припинення визнання фінансового зобов'язання, Група застосовує облікову політику, яка узгоджується з підходом щодо коригування валової балансової вартості фінансового активу у випадках, коли модифікація умов не призводить до припинення визнання фінансового активу, - тобто Група визнає будь-яке коригування амортизованої вартості фінансового зобов'язання, що виникає в результаті такої модифікації (або заміни фінансового зобов'язання), в складі прибутку або збитку на дату модифікації умов (або заміни фінансового зобов'язання).

Зміни величини потоків грошових коштів за існуючими фінансовими зобов'язаннями не вважаються модифікацією умов, якщо вони є наслідком поточних умов договору. Зміна ставки відсотка до ринкового рівня у відповідь на зміну ринкових умов враховується Групою аналогічно порядку обліку для інструментів з плаваючою процентною ставкою, тобто процентна ставка переглядається перспективно.

Група здійснює кількісну та якісну оцінку на предмет значущості модифікації умов, аналізуючи якісні фактори, кількісні фактори і сукупний ефект якісних і кількісних факторів. Група доходить висновку про те, що модифікація умов є значною, на підставі таких якісних факторів:

- зміни валюти фінансового зобов'язання;
- зміни типу забезпечення або інших засобів підвищення якості активу;
- надання умови конвертації;
- зміни субординації фінансового зобов'язання.

Для цілей проведення кількісної оцінки умови вважаються такими, що значно відрізняються, якщо дисконтована теперішня вартість грошових потоків відповідно до нових умов, в тому числі будь-які сплачені мита за вирахуванням отриманих платежів та дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, щонайменше на 10 відсотків відрізняється від теперішньої вартості решти грошових потоків первинного фінансового зобов'язання. Якщо заміна одного боргового інструмента іншим або модифікація його умов враховуються як погашення боргу, будь-які витрати або понесені збори відображаються у складі прибутку або збитку від погашення. Якщо заміна одного боргового інструмента іншим або модифікація його умов не враховуються як погашення боргу, будь-які понесені витрати або комісії коригують балансову вартість зобов'язання та амортизуються протягом строку дії модифікованого зобов'язання, який залишився.

(iv) Припинення визнання

Фінансові активи

Група припиняє визнання фінансового активу, коли закінчується строк дії прав на отримання передбачених договором грошових коштів від цього фінансового активу, або коли вона передає права на отримання передбачених договором грошових у рамках операції, за якою передаються практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням фінансовим активом, або за якою Група не передає і не зберігає практично всі ризики і вигоди, пов'язані з володінням, але припиняє здійснювати контроль за фінансовим активом.

Група здійснює операції, в рамках яких вона передає активи, визнані у її звіті про фінансовий стан, але при цьому зберігає за собою всі або практично всі ризики і вигоди, притаманні переданим активам. У таких випадках Група не припиняє визнання переданих активів.

Фінансові зобов'язання

Група припиняє визнання фінансового зобов'язання, коли зазначені у договорі зобов'язання були виконані, анульовані або строк їх дії закінчився. Група також припиняє визнання фінансового зобов'язання, коли його умови були змінені, а грошові потоки від модифікованого зобов'язання суттєво відрізняються від попередніх; в цьому випадку нове фінансове зобов'язання з урахуванням модифікованих умов визнається за справедливою вартістю.

У разі припинення визнання фінансового зобов'язання різниця між балансовою вартістю та сплаченою компенсацією (включаючи будь-які передані негрошові активи або прийняті на себе зобов'язання) визнаються у прибутку або збитку.

(v) Взаємозалік

Взаємозалік фінансових активів і фінансових зобов'язань та відображення чистої суми у звіті про фінансовий стан здійснюється тоді, і тоді і тільки тоді, коли Група має юридично забезпечене право на взаємозалік і має намір або здійснити розрахунки на нетто-основі, або одночасно реалізувати актив і погасити зобов'язання.

г) Статутний капітал

Прості акції

Прості акції класифікуються як власний капітал. Додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані з випуском простих акцій та опціонів на акції, визнаються як зменшення власного капіталу за вирахуванням будь-якого податкового впливу.

Зворотний викуп, продаж та повторне розміщення акцій, що складають акціонерний капітал (власні акції, викуплені в акціонерів)

Коли відбувається викуп акцій, визнаних як власний капітал, виплачена при цьому сума, яка включає витрати, понесені безпосередньо у зв'язку зі здійсненням даної операції, без урахування будь-якого податкового впливу, визнається як зменшення власного капіталу. Викуплені акції класифікуються як власні акції, викуплені в акціонерів, і відображаються за рахунком резерву власних акцій. При подальшому продажі або повторному розміщенні акцій, викуплених в акціонерів, отримана сума визнається як збільшення власного капіталу, а надлишок або дефіцит, що виникають в результаті цієї операції, відображаються у складі додаткового капіталу.

д) Основні засоби

Визнання та оцінка

Група визнає матеріальний об'єкт основним засобом, якщо він утримується для використання у виробництві або постачанні товарів чи наданні послуг для надання в оренду або для адміністративних цілей та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) якого більше одного року, а вартість більше 6,000 гривень.

Собівартість основних засобів включає витрати, які безпосередньо пов'язані з придбанням відповідного активу. Собівартість основних засобів створених Групою включає витрати на матеріали, прямі витрати на оплату праці та інші витрати, що безпосередньо пов'язані з приведенням основного засобу в стан, необхідний для його експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом, витрати на демонтаж, капіталізовані витрати за позиками.

Основні засоби оцінюються за їх собівартістю за вирахуванням накопиченого зносу і накопичених у подальшому збитків від зменшення корисності.

Група не визнає в балансовій вартості об'єкта основних засобів витрати на щоденне обслуговування, технічне обслуговування та поточний ремонт. Ці витрати визнаються витратами періоду, в якому вони понесені. Витрати на капітальний ремонт, реконструкцію та модернізацію, які призводять до збільшення майбутніх економічних вигід відображаються через збільшення вартості такого об'єкта основних засобів або його компонентів.

Якщо компоненти одиниці основних засобів мають різні строки корисного використання, ці компоненти обліковуються як окремі одиниці основних засобів.

Малоцінними необоротними матеріальними активами (МНМА) вважаються об'єкти вартістю менше 6,000 гривень і строком корисного використання більше одного року.

Прибуток та збиток від вибуття одиниці основних засобів визначаються шляхом порівняння надходжень від вибуття з балансовою вартістю основних засобів і визнаються на нетто-основі в прибутку або збитку.

Подальші витрати

Подальші витрати, які відносяться до об'єкту основних засобів, капіталізуються лише у випадку, якщо існує ймовірність того, що Група отримає в майбутньому економічні вигоди, пов'язані із зазначеними витратами. Витрати на поточне обслуговування основних засобів визнаються у складі прибутку або збитку у момент виникнення.

Знос

Знос одиниць основних засобів нараховується з моменту, коли вони встановлені та готові до використання, або, якщо йдеться про активи, створені власними силами суб'єкта господарювання, з моменту, коли створення активу завершено і він готовий до використання. Знос нараховується на основі вартості активу, зменшеній на його ліквідаційну вартість. Група проводить оцінку значних компонентів окремих активів, і якщо будь-який компонент має строк корисного використання, відмінний від строків використання решти компонентів такого активу, знос на такий компонент нараховується окремо.

Знос визнається у прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом розрахункових строків корисного використання кожного компонента одиниці основних засобів з дати, коли він є готовим для використання, оскільки така практика найбільш точно відображає очікуване використання майбутніх економічних вигід, притаманних цьому активу. Знос орендованих активів нараховується протягом меншого з двох строків: строку їх корисного використання або строку оренди, крім випадків, коли можна обґрунтовано вважати, що Група отримає право власності до кінця строку оренди. Знос на землю та незавершене будівництво (незавершені капітальні інвестиції) не нараховується.

На об'єкти, що відносяться до МНМА, використовуваних для потреб основного виробництва, амортизація нараховується методом суми одиниць продукції. По іншим об'єктам вартість МНМА до 6,000 гривень, для цілей складання консолідованої фінансової звітності, визнається несуттєвою і витрати на придбання або створення таких МНМА визнаються витратами періоду в місяці введення зазначених об'єктів в експлуатацію.

Оцінені строки корисного використання значних одиниць основних засобів для поточного та порівняльного періодів такі:

Будівлі, споруди, передавальні пристрої	17-50 років
Машини та обладнання	5-14 років
Транспортні засоби	8-13 років
Право користування орендованими активами	3-50 років
Інше	2-13 років

Методи нарахування зносу, строки корисного використання і ліквідаційна вартість переглядаються в кінці кожного фінансового року і, якщо це необхідно, коригуються.

е) Нематеріальні активи

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи, придбані Групою, що мають визначені строки корисного використання, оцінюються за вартістю придбання за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності.

Подальші витрати

Подальші витрати, пов'язані з нематеріальним активом, капіталізуються тільки тоді, коли вони збільшують економічні вигоди, які може принести даний актив у майбутньому, та можуть бути достовірно оцінені. Всі інші витрати, включаючи витрати на гудвіл та бренди, створені всередині Групи, визнаються у прибутку або збитку в тому періоді, в якому вони були понесені.

Амортизація

Амортизація нараховується на вартість придбання активу або іншу суму, яка використовується замість собівартості, за вирахуванням його ліквідаційної вартості.

Амортизація визнається в прибутку або збитку з використанням прямолінійного методу протягом розрахункових строків корисного використання нематеріальних активів, починаючи з дати, коли ці активи готові до експлуатації, оскільки це найбільш точно відображає очікуване використання майбутніх економічних вигід, властивих активу. Розрахункові строки корисного використання нематеріальних активів за поточний та порівняльний періоди складають від 2 до 10 років.

Нематеріальний актив з необмеженим терміном корисної служби не підлягає амортизації. На дату звітності такий актив підлягає оцінці на предмет знецінювання (зменшення корисності).

Методи нарахування амортизації, строки корисного використання і ліквідаційна вартість переглядаються в кінці кожного фінансового року і, якщо це необхідно, коригуються.

Дослідження і розробки

Витрати на дослідницьку діяльність, виконану з метою отримання нових наукових або технічних знань і розуміння, визнаються в прибутку чи збитку за період в момент їх виникнення.

Діяльність по розробці включає планування або проектування виробництва нових або суттєво вдосконалених видів продукції і процесів. Витрати на розробку капіталізуються тільки в тому випадку, якщо можна провести їх точну оцінку, виробництво продукції або процес є здійсненим з технічної та комерційної точок зору, ймовірно отримання майбутніх економічних вигід і Група має намір завершити процес розробки і використовувати або продати актив та володіє достатніми ресурсами для цього. До капіталізованих витрат відносяться витрати на матеріали, прямі витрати на оплату праці та накладні витрати, безпосередньо пов'язані з підготовкою активу до використання в запланованих цілях та капіталізовані витрати на позики. Інші витрати на розробку визнаються в прибутку чи збитку за період в міру їх виникнення.

Після первісного визнання капіталізовані витрати на розробку відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення.

ж) Оренда

Група визнає актив у формі права користування і зобов'язання з оренди на дату початку оренди. Група здійснює первісну оцінку активу у формі права користування за його вартістю, яка складається з суми первісної оцінки зобов'язання з оренди, скоригованої на суму будь-яких орендних платежів, здійснених на дату або до дати початку оренди, з урахуванням будь-яких первісних прямих витрат, понесених орендарем, та оцінки витрат, які будуть понесені орендарем у процесі демонтажу та переміщення орендованого активу, відновлення місця, на якому він розташований, та за вирахуванням отриманих стимулів до оренди. В подальшому цей актив зменшується на суму накопиченої амортизації та збитків від зменшення корисності та коригується з урахуванням певних переоцінок зобов'язання з оренди.

Група здійснює первісну оцінку зобов'язання з оренди за теперішньою вартістю орендних платежів, не здійснених на дату початку оренди, дисконтовану із застосуванням ставки відсотка неявно передбаченого в договорі оренди, або, якщо ця ставка не може бути легко визначена, ставки додаткових запозичень Групи. В загальному випадку Група застосовує свою ставку додаткових запозичень як ставку дисконту.

Зобов'язання з оренди у подальшому оцінюється за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Воно збільшується на величину процентних витрат за зобов'язанням з оренди та зменшується на величину здійснених орендних платежів. Його переоцінка здійснюється тоді, коли має місце зміна майбутніх орендних платежів у результаті зміни індексу чи ставки, зміни оцінки суми, що, як очікується, підлягатиме сплаті за гарантією ліквідаційної вартості, або, коли це доречно, зміни оцінки виконання можливості придбання об'єкту оренди або продовження договору оренди, якщо орендар обґрунтовано впевнений у тому, що він скористається такою можливістю, або обґрунтовано впевнений у тому, що він не скористається можливістю припинення оренди.

Група прийняла рішення не визнавати активи у формі права користування та зобов'язання з оренди стосовно договорів оренди активів з низькою вартістю і короткостроковими договорами оренди. Група визнає орендні платежі, які здійснюються відповідно до таких договорів, як витрати лінійним методом протягом строку оренди.

з) **Запаси**

Запаси відображаються за меншою з двох вартостей: за собівартістю або за чистою вартістю реалізації. Чистою вартістю реалізації є розрахункова вартість продажу в ході звичайної діяльності, за вирахуванням розрахункових витрат на завершення та збут.

Собівартість запасів визначається за формулою середньозваженої собівартості та методом ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів та включає витрати на придбання запасів, витрати на виробництво або переробку, а також інші витрати на їх доставку до теперішнього місцезнаходження і приведення їх у стан, придатний для використання.

и) **Зменшення корисності**

(i) Непохідні фінансові активи

Фінансові інструменти

Група визнає резерв під очікувані кредитні збитки (ECL) за:

- фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю;
- борговими цінними паперами, що оцінюються за FVOCI; і
- договірними активами.

Група визначає резерви під очікувані кредитні збитки в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента, за винятком таких інструментів, за якими сума визнаного резерву буде дорівнювати очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців:

- боргові цінні папери, якщо було визначено, що вони мають низький кредитний ризик станом на звітну дату; та
- інші боргові цінні папери та залишки на банківських рахунках, для яких кредитний ризик (тобто ризик дефолту протягом очікуваного терміну обігу фінансового інструменту) після первісного визнання суттєво не збільшився.

Резерви під збитки за дебіторською заборгованістю за продукцію, товари, роботи, послуги та договірними активами завжди оцінюються сумою, що дорівнює сумі ECL, а весь строк дії інструмента.

При визначенні того, чи дійсно кредитний ризик за фінансовим інструментом зазнав значного зростання з моменту первісного визнання та при оцінюванні ECL, Група бере до уваги обґрунтовану та підтверджену інформацію, яка є актуальною та була отримана без невикористаних затрат або зусиль. Це включає в себе як кількісну, так і якісну інформацію, а також результати аналізу, що ґрунтується на попередньому досвіді Групи та експертній оцінці кредитної якості, включаючи прогнозу інформацію.

Фінансовий актив відноситься Групою до фінансових активів, за якими настала подія дефолту, якщо:

- мало ймовірно, що кредитні зобов'язання позичальника перед Групою будуть погашені в повному обсязі без застосування Групою таких дій, як реалізація забезпечення (за його наявності);
- кількість днів простроченої заборгованості за фінансовим активом перевищує 365 днів.

ECL за весь строк дії інструмента - це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок усіх можливих випадків дефолту протягом усього очікуваного строку дії фінансового інструмента.

ECL за 12 місяців – це частина очікуваних кредитних збитків, виникають унаслідок подій дефолту за фінансовим інструментом, можливих протягом 12 місяців після звітної дати.

Максимальним періодом, що враховується при розрахунковій оцінці ECL, є максимальний період за договором, протягом якого Група наражається на кредитний ризик

Оцінка ECL

ECL являють собою розрахункову оцінку кредитних збитків, зважених за ступенем ймовірності настання дефолту. Кредитні збитки оцінюються як теперішня вартість усіх очікуваних недоотримань грошових коштів (тобто різниця між грошовими потоками, що належать Групі відповідно до договору, і грошовими потоками, які Група очікує отримати).

ECL дисконтуються за ефективною ставкою відсотка за фінансовим активом.

Кредитно-знецінені фінансові активи

На кожну звітну дату Група проводить оцінку фінансових активів, що обліковуються за амортизованою вартістю, і боргових фінансових активів, що обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, на предмет їх кредитного знецінення. Фінансовий актив є “кредитно-знеціненим”, коли відбувається одна або кілька подій, що чинять негативний вплив на оцінені майбутні грошові потоки за таким фінансовим активом.

До доказів кредитного знецінення фінансового активу відносяться, зокрема, такі відкриті дані:

- значні фінансові труднощі позичальника чи емітента;
- порушення договору, наприклад, дефолт або прострочення, яке триває більше, ніж 365 днів;
- реструктуризація Групою кредиту чи авансового платежу на умовах, які Група не розглядала б за інших обставин;
- ймовірність оголошення позичальником банкрутства або іншої фінансової реорганізації;
- зникнення активного ринку для цінного паперу в результаті фінансових труднощів.

Подання резерву під очікувані кредитні збитки у звіті про фінансовий стан

Суми резервів під збитки за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою вартістю, вираховуються з валової балансової вартості активів.

Стосовно до боргових цінних паперів, оцінюваних за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, резерв під збитки нараховується в прибутку чи збитку і відображається у складі іншого сукупного доходу.

Списання

Валова балансова вартість фінансового активу списується, коли Група не має обґрунтованих очікувань щодо відновлення вартості фінансового активу в цілому або його частини. Щодо клієнтів-фізичних осіб Група застосовує політику списання валової балансової вартості, коли прострочення за фінансовим активом становить 180 днів, виходячи з історичного досвіду відшкодування сум за аналогічними активами. Щодо корпоративних клієнтів Група виконує індивідуальну оцінку за строками та сумами списання виходячи з обґрунтованих очікувань щодо відшкодування сум

заборгованості. Група не очікує значного відшкодування списаних сум. Проте на фінансові активи, що списуються, все ж може бути звернене стягнення для виконання процедур Групи щодо відшкодування сум заборгованості.

(ii) Нефінансові активи

Балансова вартість нефінансових активів Групи, за винятком виробничих запасів та відстрочених податкових активів, перевіряється на кожну звітну дату з метою виявлення будь-яких ознак зменшення їх корисності. Якщо такі ознаки існують, проводиться оцінка суми очікуваного відшкодування активу. Збиток від зменшення корисності визнається у випадках, коли балансова вартість активу або його одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує суму його очікуваного відшкодування.

Сумою очікуваного відшкодування активу чи одиниці, що генерує грошові кошти, є більша з двох вартостей: вартість у використанні чи справедлива вартість за вирахуванням витрат на збут. При оцінці вартості у використанні очікувані в майбутньому грошові потоки дисконтуються до їх приведеної вартості з використанням ставки дисконту без урахування ставки оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі та ризику, притаманні відповідному активу або одиниці, що генерує грошові кошти. Для цілей тестування на предмет зменшення корисності активи, які не можуть бути перевірені індивідуально, об'єднуються у найменшу групу активів, що генерує надходження грошових коштів від безперервного використання відповідного активу, що практично не залежить від притоку грошових коштів від інших активів чи одиниці, що генерує грошові кошти.

Корпоративні активи Групи не генерують окремого притоку грошових коштів і використовуються кількома одиницями, що генерують грошові кошти. Корпоративні активи розподіляються на одиниці, що генерують грошові кошти, на прийнятній і послідовній основі та тестуються на предмет зменшення корисності в рамках тестування одиниці, що генерує грошові кошти, на яку розподіляється відповідний корпоративний актив.

Збитки від зменшення корисності визнаються у прибутку або збитку у складі інших операційних витрат. Збитки від зменшення корисності, визнані щодо одиниці, яка генерує грошові кошти, розподіляються для зменшення балансової вартості інших активів у одиниці, що генерує грошові кошти (групі одиниць), на пропорційній основі.

Збитки від зменшення корисності, визнані у попередніх періодах, оцінюються на кожну звітну дату на предмет наявності будь-яких ознак того, що збиток зменшився або його більше не існує. Збиток від зменшення корисності сторнується, якщо відбулася зміна оцінок, що використовуються для визначення суми очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності сторнується тільки у випадку, якщо балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, що була б визначена, за вирахуванням зносу або амортизації, якби збиток від зменшення корисності не був визнаний.

к) Зобов'язання з виплат працівникам

Державні пенсійні програми з визначеними внесками

Група здійснює відрахування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування на суму, яка розраховується на основі заробітної плати кожного працівника. Такі суми відносяться на витрати по мірі відрахування. Сплата єдиного соціального внеску здійснюється в національній валюті шляхом внесення сум єдиного внеску на рахунки Державної податкової служби України.

Державні пенсійні програми з визначеною виплатою

Крім того, Група зобов'язана компенсувати державі суми пенсійних виплат, здійснюваних державою працівникам, які працювали на шкідливому виробництві або в тяжких умовах, і, отже, мають право виходу на пенсію і на відповідне пенсійне забезпечення до настання пенсійного віку, передбаченого законодавством України.

Чиста сума зобов'язання Групи за пенсійними програмами з визначеною виплатою розраховується окремо для кожної програми шляхом оцінки суми майбутніх виплат, заробленої працівниками у поточному і попередніх періодах. Після цього сума виплат дисконтується з метою визначення її теперішньої вартості, а справедлива вартість активів програми вилучається з обліку.

Ставка дисконту визначається з урахуванням різних джерел інформації, включаючи доходність на звітну дату по українських державних та високоліквідних корпоративних довгострокових облигаціях.

Розрахунок здійснюється з використанням методу нарахування прогнозованих одиниць. Якщо результати розрахунку свідчать про отримання вигоди Групою, визнаний актив обмежується чистою загальною сумою вартості будь-яких невизнаних послуг, наданих раніше, і теперішньою вартістю будь-яких майбутніх виплат за рахунок програми або зменшення сум майбутніх внесків за програмою. Для цілей розрахунку теперішньої вартості економічних вигод враховуються будь-які вимоги щодо мінімального рівня фінансування, які стосуються будь-якої пенсійної програми Групи. Група отримує економічну вигоду, якщо ця вигода може бути реалізована протягом строку дії програми або при погашенні зобов'язань за програмою.

Зміни теперішньої вартості зобов'язань з виплати працівникам у вигляді актуарних прибутків або збитків визнаються одразу по мірі їх настання в іншому сукупному доході. Всі інші зміни в теперішній вартості зобов'язань визнаються одразу по мірі їх настання в прибутках або збитках.

л) Цільове фінансування

Цільове фінансування у вигляді державних субсидій та грантів визнається по справедливій вартості як відстрочені доходи, якщо існує обґрунтована впевненість у тому, що дані субсидії будуть отримані та, Група виконає усі зобов'язання, пов'язані з ними, і в подальшому визнаються у складі доходів або збитків за період, як інші доходи на постійній основі на період строку корисного використання відповідного активу. Субсидії, надані для покриття понесених Групою витрат, признаються в складі доходів або збитків за період на постійній основі в якості інших доходів у періодах у яких були визнані відповідні витрати.

м) Забезпечення

Забезпечення визнається тоді, коли Група внаслідок події, що сталася в минулому, має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, яке можна оцінити достовірно, і існує ймовірність того, що для погашення даного зобов'язання необхідно буде використання економічних ресурсів. Сума забезпечення визначається шляхом дисконтування очікуваних майбутніх грошових потоків з використанням ставки дисконту без урахування ставки оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі і, там, де це доцільно, ризики, притаманні певному зобов'язанню. Вивільнення дисконту визнається у складі фінансових витрат.

н) Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток складаються з поточного та відстроченого податків. Податок на прибуток визнається в прибутку або збитку, за винятком випадків, коли він відноситься до об'єднання бізнесу або до статей, визнаних безпосередньо у власному капіталі чи в іншому сукупному доході. У такому разі він визнається у власному капіталі або в іншому сукупному доході, відповідно.

Поточний податок складається з очікуваного податку до сплати або до відшкодування, розрахованого на основі оподаткованого прибутку або збитку за рік з використанням ставок оподаткування, що діють або практично введені в дію на звітну дату, і будь-яких коригувань податку, що підлягає сплаті за попередні роки. Поточний податок до сплати також включає будь-яке податкове зобов'язання, яке виникає внаслідок оголошення дивідендів.

Відстрочений податок визнається за тимчасовими різницями між балансовими сумами активів і зобов'язань, які використовуються для цілей фінансової звітності, і сумами, які використовуються для цілей оподаткування. Відстрочений податок не визнається за такими тимчасовими різницями:

- за тимчасовими різницями, що виникають при первісному визнанні активів чи зобов'язань в результаті здійснення операції, що не є об'єднанням бізнесу і не впливає ані на бухгалтерський, ані на оподатковуваний прибуток або збиток;
- за тимчасовими різницями, що відносяться до інвестицій в дочірні підприємства і спільно контрольовані суб'єкти господарювання, якщо існує ймовірність того, що ці тимчасові різниці не будуть сторновані в найближчому майбутньому;
- за оподатковуваними тимчасовими різницями, що виникають при первісному визнанні гудвілу.

Відстрочений податок оцінюється виходячи з податкових ставок, які, як очікується, будуть застосовуватися до тимчасових різниць в момент їх сторнування відповідно до законодавства, що діє або практично введене в дію на звітну дату.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання згортаються, коли існує законне право на взаємозарахування поточних активів та зобов'язань, якщо вони відносяться до податку на прибуток, що стягується одним і тим самим податковим органом з одного й того самого оподаткованого суб'єкта господарювання, або з різних суб'єктів господарювання, але ці суб'єкти господарювання мають намір провести розрахунки за поточними податковими зобов'язаннями та активами на нетто-основі, або їх податкові активи будуть реалізовані одночасно з погашенням їх податкових зобов'язань.

Відстрочений податковий актив визнається по невикористаних податкових збитках, податкових кредитах та тимчасових різницях, що відносяться на витрати для цілей оподаткування, якщо існує ймовірність отримання в майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого вони можуть бути реалізовані. Відстрочені податкові активи переглядаються на кожну звітну дату та зменшуються, коли реалізація відповідної податкової вигоди більше не є ймовірною.

о) Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

Група визначає договір з клієнтом як угоду між двома або більше сторонами, яка створює права та обов'язки, забезпечені правовою санкцією, де клієнт це сторона, що купує товари та послуги, які є результатом звичайної діяльності Групи, в обмін на винагороду. Забезпечення прав та обов'язків за договором правовою санкцією є питанням закону. Договори з клієнтами складаються у письмовій формі.

Дохід оцінюється на основі винагороди, що очікується за контрактом з клієнтом, і виключає суми, отримані від імені третіх сторін. Група визнає дохід, коли передає контроль над продукцією або послугою клієнту. Доходи представлені за вирахуванням очікуваних відшкодувань та знижок клієнтам.

Реалізація продукції

Група реалізує готову продукцію за контрактами з різними умовами їх доставки та умовами передачі ризиків та винагороди.

Момент передачі ризиків та винагород залежить від конкретних умов договорів купівлі-продажу. Як правило, передача відбувається при доставці продукції перевізникові на умовах постачання СРТ («Перевезення сплачене до») та DAP («Поставка до місця призначення»).

Група визнає продаж товарів, коли клієнт отримує над ними контроль. Ознаки того, чи був переданий контроль, оцінюються керівним персоналом для кожного контракту, та включають такі ознаки щодо клієнта:

- має поточне зобов'язання здійснити оплату;
- фізично володіє;
- має юридичне право;
- прийняв ризики та вигоди від володіння; а також
- прийняв актив.

Для контрактів, які дозволяють клієнту повернути товар, виручка визнається якщо існує дуже велика ймовірність того, що не відбудеться суттєвого сторнування суми сукупного доходу. Тому визнана виручка коригується на суми очікуваних повернень, що оцінюються на основі історичних даних для конкретного типу товарів.

У ході більшості своїх операцій з продажів товарів Група передає контроль та визнає реалізацію у момент, коли товари було передано у розпорядження покупцеві у визначеному місці, після чого покупець несе всі витрати та ризики, пов'язані з цими товарами. Відповідна доставка та завантаження здійснюються до того, як контроль над товаром був переданий покупцю, і не визнається окремого обов'язку щодо виконання зобов'язань, пов'язаних із транспортуванням та завантаженням.

Компоненти фінансування

Група не має договорів, за якими період між передачею обіцяних товарів або послуг покупцеві та їх оплатою покупцем становитиме більше одного року. Внаслідок цього, як практичне звільнення, Група не вносить коригувань щодо цін операцій з урахуванням впливу суттєвого компоненту фінансування, якщо Група очікує, на дату заключення контракту, що період між передачею обіцяних товарів та послуг за контрактом клієнту та оплатою за ці товари та послуги буде менше ніж один рік.

Надання послуг

Група надає послуги з ремонту авіаційних двигунів для літальних апаратів різного застосування. Надання послуг переважно починається після отримання передоплати в розмірі 50%. Строк надання послуг залежить від складності ремонту та його типу. Як правило, строк виконання замовлення не перевищує шести місяців. Остаточний розрахунок здійснюється після виконання робіт з відстрочкою платежу до 70 днів. Дохід від надання послуг визнається з плином часу та використовує метод співвідношення з понесеними витратами як метод оцінювання прогресу на шляху до повного задоволення зобов'язання щодо виконання. Сума отриманих авансів включається до складу контрактних зобов'язань.

п) Інші фінансові доходи та інші фінансові витрати

До складу інших фінансових доходів входять процентний дохід по інвестованих коштах (Примітка 24), дохід від курсових різниць по кредитах та позиках. Процентний дохід визнається по мірі нарахування в прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка.

Фінансові витрати включають витрати на виплату процентів, знецінення фінансових інвестицій, процентні витрати по зобов'язаннях з довгострокових виплат працівникам, витрати від дисконтування фінансових інструментів, втрати від курсових різниць по кредитах та позиках, інші фінансові витрати. Витрати на позики, які не відносяться безпосередньо до придбання, будівництва або виробництва кваліфікованого активу, визнаються в прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка.

Прибутки та збитки від курсових різниць по кредитах, позиках та гарантіях відображаються у звітності на нетто-основі як фінансові доходи або як фінансові витрати, залежно від динаміки курсів обміну, що призводить до отримання чистого прибутку або понесення чистого збитку.

Прибутки та збитки від курсових різниць, що відносяться до залишків поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги та дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, відображаються як інші операційні доходи або інші операційні витрати, залежно від динаміки курсів обміну, що призводить до отримання чистого прибутку або понесення чистого збитку.

р) Звітність за сегментами

Операційний сегмент – це компонент Групи, що здійснює господарську діяльність, в результаті якої вона може отримувати доходи та нести витрати, у тому числі доходи та витрати, які стосуються операцій з будь-якими іншими компонентами Групи. Усі результати операційного сегмента регулярно аналізуються управлінським персоналом з метою прийняття рішень щодо виділення ресурсів сегментові та оцінки ефективності його діяльності.

Результати за сегментом, які звітуються управлінському персоналу, містять як статті, що безпосередньо мають відношення до сегменту, так і статті, що можуть бути обґрунтовано віднесені до нього. Статті, не віднесені до сегмента, включають, головним чином, корпоративні активи, витрати головного офісу та активи та зобов'язання з податку на прибуток.

с) Прибуток на акцію

Група представляє дані щодо чистого та скоригованого чистого прибутку на одну акцію по своїх простих акціях. Чистий прибуток на акцію розраховується шляхом ділення прибутку або збитку, що відноситься до власників простих акцій Компанії, на середньозважену кількість простих акцій, що перебувають в обігу протягом періоду скориговане на кількість власних акцій, що знаходяться у власності Групи. Скоригований чистий прибуток на акцію розраховується шляхом коригування прибутку або збитку, що відноситься до власників простих акцій, і середньозваженої кількості простих акцій в обігу, з урахуванням утримуваних власних акцій, на вплив усіх потенційних простих акцій з розбавляючим ефектом.

7. Нові стандарти та тлумачення, які ще не були прийняті

Деякі нові стандарти та зміни до стандартів набирають чинності для річних періодів, що починаються після 1 січня 2020 року, при цьому дозволяється їх завчасне застосування; однак, Група передчасно не застосувала нові або змінені стандарти при складанні цієї консолідованої фінансової звітності.

Наступні поправки до стандартів і роз'яснення, як очікується, не матимуть значного впливу на консолідовану фінансову звітність Групи:

- Обтяжувальні контракти – витрати на виконання договору (поправки до МСБО 37);
- Реформа базової процентної ставки – фаза 2 (поправки до МСФЗ 9, МСБО 39, МСФЗ 7, МСБО 4, МСБО 16);
- Знижки з оренди, пов'язані з пандемією COVID-19 (поправка до МСФЗ 16);
- Основні засоби: надходження до використання за призначенням (поправка до МСБО 16);
- Поправки до посилань на концептуальні основи фінансової звітності в стандартах МСФЗ (поправки до МСФЗ 3);
- Класифікація зобов'язань як короткострокових, так і довгострокових (поправки МСБО 1);
- МСФЗ 17 «Договори страхування».

8. Звітність за сегментами

Група виділяє два підрозділи, які являють собою звітні сегменти. Ці стратегічні господарські одиниці пропонують різні продукти і послуги, й управління цими одиницями здійснюється окремо, оскільки вони вимагають застосування різних технологічних і маркетингових стратегій.

Стислий опис основних операцій у кожному звітному сегменті Групи наведено нижче:

- *Авіаційні двигуни.* Виробництво, продаж, обслуговування та ремонт авіаційних двигунів для літальних апаратів різного застосування.
- *Авіаційна техніка.* Капітальний ремонт та модернізація вертольотів.

Іншими операційними сегментами Група є продаж та обслуговування наземних машин (газотурбінні приводи, електростанції), авіаперевезення, виробництво товарів широкого вжитку. Жоден з цих сегментів не відповідав кількісному критерію для визначення звітного сегменту.

Прибутковість вимірюється з урахуванням прибутку сегмента до сплати податку, оскільки вони входять у внутрішні управлінські звіти, які розглядаються головною особою, що відповідає за прийняття операційних рішень Групи. Прибуток сегмента використовується для оцінки ефективності, оскільки керівництво вважає, що така інформація є найбільш значущою при оцінці результатів діяльності певних сегментів в порівнянні з іншими підприємствами, що працюють в цих галузях.

а) Географічна інформація

Інформація про країну походження чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) базується на місцезнаходженні покупців відповідної продукції, а розташування необоротних активів – їх місцезнаходженням.

Країна походження чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2020	2019
Китай	4,463,996	2,981,440
Україна	2,461,720	2,761,682
Гонконг	995,789	116,309
ОАЕ	665,685	561,119
Країни Європи	637,470	1,909,957
Країни Африки	610,425	612,908
Росія	269,317	132,277
Сінгапур	250,064	22,270
Індія	248,025	302,828
Інші	724,244	673,976
	11,326,735	10,074,766

Переважна більшість необоротних активів Групи знаходиться в Україні.

б) Основні клієнти

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2020 р., Групою було визнано дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) двом покупцям в сумі 4,490,795 тисяч гривень (40% від загальної суми доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (31 грудня 2019 р.: двом покупцям в сумі 3,571,370 тисяч гривень або 35%).

9. Основні засоби

Рух основних засобів за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р., представлений таким чином:

	Будинки, споруди та передавальні пристрої	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інструменти, прилади та інвентар	МНМА	Інші основні засоби	Права користування орендованими активами	Усього
<i>Вартість</i>								
На 1 січня 2020	3,189,483	5,307,363	869,573	1,211,158	1,491,779	54,741	153,234	12,277,331
Надходження	90,638	302,253	50,129	66,458	164,900	4,063	63,583	742,024
Вибуття	(73,465)	(14,570)	(7,274)	(6,634)	(77,521)	(2,589)	(21,991)	(204,044)
Переоцінка	-	-	-	-	-	-	103	103
На 31 грудня 2020	3,206,656	5,595,046	912,428	1,270,982	1,579,158	56,215	194,929	12,815,414
<i>Нарахований знос, амортизація та збитки від зменшення корисності</i>								
На 1 січня 2020	(773,761)	(2,705,946)	(309,245)	(564,103)	(1,044,186)	(14,762)	(38,411)	(5,450,414)
Нарахований знос та амортизація	(133,258)	(498,924)	(67,434)	(110,913)	(153,345)	(11,678)	(38,417)	(1,013,969)
Вибуття	28,925	10,131	4,694	6,418	77,494	1,347	13,404	142,413
На 31 грудня 2020	(878,094)	(3,194,739)	(371,985)	(668,598)	(1,120,037)	(25,093)	(63,424)	(6,321,970)
<i>Залишкова вартість</i>								
На 31 грудня 2020	2,328,562	2,400,307	540,443	602,384	459,121	31,122	131,505	6,493,444

Рух основних засобів за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р., представлений таким чином:

	Будинки, споруди та передавальні пристрої	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інструменти, прилади та інвентар	МНМА	Інші основні засоби	Права користування орендованими активами	Усього
Вартість								
На 1 січня 2019	2,900,540	4,915,003	823,829	1,095,459	1,265,104	55,252	-	11,055,187
Визнання активів у формі права користування орендованими активами в результаті першого застосування МСФЗ 16	-	-	-	-	-	-	140,560	140,560
Надходження	300,944	405,271	76,531	123,597	269,928	162	16,380	1,192,813
Вибуття	(7,822)	(4,379)	(30,639)	(6,636)	(43,253)	(662)	(856)	(94,247)
Втрати від зменшення корисності	(4,179)	(8,532)	(148)	(1,262)	-	(11)	-	(14,132)
Переоцінка	-	-	-	-	-	-	(2,850)	(2,850)
На 31 грудня 2019	3,189,483	5,307,363	869,573	1,211,158	1,491,779	54,741	153,234	12,277,331
Нарахований знос, амортизація та збитки від зменшення корисності								
На 1 січня 2019	(641,099)	(2,228,826)	(248,913)	(469,151)	(902,004)	(11,612)	-	(4,501,605)
Нарахований знос та амортизація	(136,597)	(483,605)	(64,010)	(102,440)	(183,565)	(3,787)	(39,267)	(1,013,271)
Вибуття	3,310	420	3,540	6,364	41,383	629	856	56,502
Втрати від зменшення корисності	625	6,065	138	1,124	-	8	-	7,960
На 31 грудня 2019	(773,761)	(2,705,946)	(309,245)	(564,103)	(1,044,186)	(14,762)	(38,411)	(5,450,414)
Залишкова вартість								
На 31 грудня 2019	2,415,722	2,601,417	560,328	647,055	447,593	39,979	114,823	6,826,917

а) Нарахована амортизація

Амортизація основних засобів за роки, що закінчилися 31 грудня, представлена таким чином:

	2020	2019
Собівартість виробленої продукції	882,295	919,710
Адміністративні витрати	60,773	54,639
Інші операційні витрати	69,889	38,821
Витрати на збут	1,012	101
	1,013,969	1,013,271

б) Основні засоби, передані в заставу

На 31 грудня 2020 р. основні засоби, залишкова вартість яких становить 1,096,453 тисячі гривень (31 грудня 2019 р.: 1,154,147 тисяч гривень), передані у заставу для забезпечення банківських кредитів та банківських гарантій.

в) Незавершені капітальні інвестиції

Незавершені капітальні інвестиції станом на 31 грудня 2020 р. та 31 грудня 2019 р., здебільшого представлені реконструкцією і технічним переоснащенням обладнання, корпусів та інженерних споруд в сумі 795,376 тисяч гривень (31 грудня 2019 р.: 704,688 тисяч гривень) та розробкою технології створення композитних компонентів авіаційної техніки для вертольотів в сумі 316,854 тисячі гривень (31 грудня 2019 р.: 316,872 тисячі гривень).

10. Оренда

Група орендує переважно майно, яке представлено головним чином нерухомістю виробничого призначення, машинами, обладнанням та транспортними засобами.

Група подає активи у формі права користування у складі основних засобів.

Група подає зобов'язання з оренди у складі “інших довгострокових зобов'язань” та “поточної кредиторської заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями” у консолідованому балансі (звіті про фінансовий стан).

11. Інші необоротні активи

Інші необоротні активи на 31 грудня представлені таким чином:

	<u>31 грудня 2020</u>	<u>31 грудня 2019</u>
Передоплати за основні засоби	201,594	222,203
Резерв на покриття збитків від зменшення корисності	(175,271)	(146,221)
	<u>26,323</u>	<u>75,982</u>

12. Запаси

Запаси на 31 грудня представлені таким чином:

	<u>31 грудня 2020</u>	<u>31 грудня 2019</u>
Незавершене виробництво	8,565,138	8,612,636
Виробничі запаси	4,789,031	4,739,484
Готова продукція	379,525	591,776
Товари	10,866	10,678
	<u>13,744,560</u>	<u>13,954,574</u>

У 2020 році сировина, витратні матеріали і зміни готової продукції та незавершеного виробництва, визнані як собівартість реалізованої продукції, склали 4,223,363 тисячі гривень (2019 р.: 4,239,936 тисяч гривень).

На 31 грудня 2020 р. запаси балансовою вартістю 1,665,959 тисяч гривень передані у заставу для забезпечення банківських кредитів (31 грудня 2019 р.: 582,173 тисячі гривень).

Протягом років, що закінчилися 31 грудня 2020 р. та 2019 р., Група визнала списання запасів до чистої вартості реалізації в розмірі 626,274 тисячі гривень та 946,551 тисяча гривень відповідно (Примітка 25).

13. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та інша поточна дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та інша поточна дебіторська заборгованість на 31 грудня представлена таким чином:

	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги	2,095,042	1,424,156
Інша поточна дебіторська заборгованість	542,154	255,580
Резерв під очікувані кредитні збитки	(896,896)	(571,512)
	1,740,300	1,108,224
Розрахунки за претензіями, зі співробітниками та інші розрахунки	135,112	135,810
Резерв під знецінення	(37,208)	(38,031)
	1,838,204	1,206,003

Станом на 31 грудня 2020 р. інша поточна дебіторська заборгованість переважно представлена незабезпеченою поворотною безвідсотковою короткостроковою фінансовою допомогою, наданою третім сторонам в розмірі 108,495 тисяч гривень (31 грудня 2019 р.: 127,160 тисяч гривень) та кредитом, наданим ВАТ «Оршанський авіаремонтний завод» в розмірі 261,346 тисяч гривень. У зв'язку з вибуттям дочірньої компанії, ВАТ «Оршанський авіаремонтний завод», у 2018 році кредит, наданий дочірній компанії, було визнано у складі довгострокової дебіторської заборгованості. Протягом 2018 року цей борг було переуступлено третій стороні. У зв'язку з наявністю ознак знецінення (Примітка 31(б)), Групою було визнано резерв під очікувані кредитні збитки відносно цієї заборгованості в розмірі 261,346 тисяч гривень.

Інформація про кредитний і валютний ризики Групи, пов'язані з дебіторською заборгованістю за продукцію, товари, роботи, послуги та іншою поточною дебіторською заборгованістю, розкрита у Примітці 31.

Зміни резерву під очікувані кредитні збитки протягом років, що закінчилися 31 грудня, представлені таким чином:

	2020 рік	2019 рік
Сальдо на 1 січня	571,512	457,512
Збиток від визнання резерву під очікувані кредитні збитки для дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги та контрактних активів	84,752	95,052
(Прибуток) збиток від визнання резерву під очікувані кредитні збитки для іншої дебіторської заборгованості	(5,236)	60,848
Рекласифікація резерву під очікувані кредитні збитки для іншої дебіторської заборгованості	261,346	-
Використання резерву	(15,478)	(41,900)
Сальдо на 31 грудня	896,896	571,512

¹Рекласифікація резерву під очікувані кредитні збитки представлена резервом під частину іншої поточної дебіторської заборгованості в розмірі 261,346 тисяч гривень, який станом на 31 грудня 2019 р. було включено до складу довгострокової дебіторської заборгованості.

14. Аванси видані

Аванси видані на 31 грудня представлені таким чином:

	<u>31 грудня 2020</u>	31 грудня 2019
Аванси, видані за матеріали	462,532	572,273
Аванси, видані за послуги	286,905	165,893
Резерв на покриття збитків від зменшення корисності	<u>(95,855)</u>	(80,703)
	653,582	657,463

15. Гроші та їх еквіваленти

Гроші та їх еквіваленти на 31 грудня представлені наступним чином:

	<u>31 грудня 2020</u>	31 грудня 2019
Грошові кошти на банківських рахунках	1,062,692	435,761
Грошові кошти на рахунках в органах Державної казначейської служби України	557,403	309,171
Грошові кошти в касі	2,071	1,680
Грошові кошти в дорозі	<u>836</u>	578
	1,623,002	747,190

На 31 грудня 2020 р. залишки на банківських рахунках та рахунках в органах Державної казначейської служби України не є знеціненими чи простроченими. Рахунки в органах Державної казначейської служби України відкриті для розрахунків за проектами державного замовлення.

У наступній таблиці представлений аналіз залишків на банківських рахунках згідно з рейтингами банків, присвоєними рейтинговим агентством Fitch, або їхнім еквівалентом:

	<u>31 грудня 2020</u>	31 грудня 2019
Рейтинг «В»	545,064	148,953
Рейтинг «В-»	135,233	-
Рейтинг «BBB+»	23	26
Рейтинг «ССС»	22	93,742
Без рейтингу	<u>382,350</u>	193,040
	1,062,692	435,761

Зменшення корисності грошових коштів та їх еквівалентів було оцінене на основі очікуваних кредитних збитків за 12 місяців як несуттєве, і воно відображає короткі строки позицій, що зазнають ризику, у зв'язку з чим Група не відобразила в обліку резерв під збитки від зменшення корисності на 31 грудня 2020 р. Група вважає, що наявні у неї грошові кошти та їх еквіваленти мають низький кредитний ризик.

16. Інші оборотні активи

Інші оборотні активи на 31 грудня представлені наступним чином:

	<u>31 грудня 2020</u>	<u>31 грудня 2019</u>
Контрактний актив за договорами з клієнтами (Примітка 23(а))	1,942,661	1,943,470
Податковий кредит з податку на додану вартість	176,093	136,157
Грошове покриття банківських гарантій	19,982	6,454
Інше	1,140	1,041
	<u>2,139,876</u>	<u>2,087,122</u>

17. Власний капітал

Зареєстрований капітал

На 31 грудня 2020 р. та 2019 р. Компанія має 2,077,990 зареєстрованих, випущених і оплачених акцій номінальною вартістю 135 гривень за акцію. Усі акції є простими, мають рівні права голосу, а також рівні права на отримання дивідендів і на повернення капіталу.

Дивіденди

Згідно із законодавством України, сума дивідендів обмежена сумою нерозподіленого прибутку. У 2020 р. Група не оголошувала про виплату дивідендів.

Відповідно до статуту Компанії рішення про виплату дивідендів має бути прийнято загальними зборами акціонерів. Відповідно до рішення суду (Примітка 1(в)) після 20 квітня 2018 року Компанія не має можливості отримати реєстр акціонерів і як наслідок провести загальні збори акціонерів. Через це Компанія не має можливості оголосити про виплату дивідендів.

Додатковий капітал

Додатковий капітал представлений, в основному, емісійним доходом, додатковим внеском власників та накопиченими курсовими різницями, актуарним прибутком (збитком) з зобов'язань з виплат працівникам після закінчення трудової діяльності. Емісійний дохід у сумі 420,390 тисяч гривень (31 грудня 2019 р.: 420,390 тисяч гривень), в основному, включає ефект від перепродажу акцій власного випуску. Додатковий внесок власників являє собою різницю між номінальною сумою отриманої довгострокової позики від акціонерів та її справедливою вартістю на дату отримання і складає 1,357,889 тисяч гривень. Актуарний прибуток (збиток) являє собою результат корегування зобов'язань з виплат працівникам після закінчення трудової діяльності, що виникає внаслідок різниць між первинними актуарними припущеннями та фактичними подіями та складає станом на 31 грудня 2020 року актуарний збиток у розмірі 154,154 тисячі гривень (на 31 грудня 2019 р.: актуарний збиток у розмірі 171,540 тисяч гривень).

Резервний капітал

Резервний капітал представлений капіталом, що обмежений до розподілу між акціонерами у відповідності до Статуту Компанії. Резервний капітал був сформований за рахунок нерозподіленого прибутку.

Управління капіталом

Політика Групи передбачає підтримку стабільного рівня капіталу з метою забезпечення довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших учасників ринку, а також для забезпечення сталого розвитку господарської діяльності у майбутньому. Управлінський персонал контролює структуру та доходність капіталу. Управлінський персонал намагається зберігати баланс між більш високою доходністю, яку можна досягти при вищому рівні позикових коштів, і перевагами і стабільністю, які забезпечує стійка позиція капіталу.

Протягом звітного періоду не було змін у підході до управління капіталом.

Прибуток на акцію

Розрахунок чистого та скоригованого чистого консолідованого прибутку на акцію за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р., базувався на сумі консолідованого чистого прибутку власників простих акцій за рік, який складав 636,777 тисяч гривень (31 грудня 2019 р.: консолідованого чистого збитку в розмірі 705,714 тисяч гривень), та середньозваженій кількості простих акцій, що перебували в обігу протягом періоду, яка складала 2,077,738 акцій (31 грудня 2019 р.: 2,077,738 акцій). Група не має потенційних простих акцій з розбавляючим ефектом.

18. Зобов'язання з виплат працівникам після закінчення трудової діяльності (пенсійні зобов'язання)

Зобов'язання з виплат працівникам після закінчення трудової діяльності, визнані у консолідованому звіті про фінансовий стан, представлені таким чином:

	<u>31 грудня 2020</u>	<u>31 грудня 2019</u>
Довгострокові зобов'язання		
Додаткове пенсійне забезпечення	343,508	333,136
Узгодження залишків на початок та на кінець років, що закінчилися 31 грудня 2020 р. та 31 грудня 2019 р., для зобов'язань з виплат працівникам представлено у таблиці нижче:		
	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Теперішня вартість зобов'язань з виплат працівникам після закінчення трудової діяльності на 1 січня	333,136	307,475
Включено до складу прибутків та збитків:		
вартість поточних послуг	13,964	13,974
процентні витрати по зобов'язаннях (Примітка 29)	32,816	30,792
Включено до складу іншого сукупного доходу:		
Актарні збитки (прибутки), що виникають від:		
зміни в фінансових припущеннях	(9,447)	(2,871)
зміни в демографічних припущеннях	1,882	(2,264)
зміни на підставі досвіду	(9,821)	4,827
Інші:		
Здійснені виплати	(19,022)	(18,797)
Теперішня вартість зобов'язань з виплат працівникам після закінчення трудової діяльності на 31 грудня	343,508	333,136

Група планує сплатити в 2021 році 19,776 тисяч гривень в якості зобов'язань з виплат працівникам після закінчення трудової діяльності.

Станом на 31 грудня 2020 р. середньозважена тривалість зобов'язань з виплат працівникам після закінчення трудової діяльності складає 12 років (31 грудня 2019 р.: 13 років).

Актuarні припущення

Ключові припущення, використані при визначенні цих зобов'язань, представлені у таблиці:

	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Ставка дисконту, %	9.56	10.14
Темпи зростання заробітної плати, %	15.64% в 2021 р., 10% в 2022-2025 рр. та 7.5% надалі	6% в 2020г. та 10% надалі
Ставка інфляції, %	4.96	5.00
Перерахунок / індексація пенсій	11.41% в 2021 р., 9.92% в 2022 р., 8.61% в 2023 р., 8.42% в 2024 р., 7.48% в 2025-2026 р., 7.06% в 2026 р., 6.65% в 2027 р. та 6.23 надалі	11.12% в 2020 р., 10.61% в 2021 р., 8.19% в 2022 р., 6.83% в 2023 р. та 7.50% надалі

Оскільки в Україні, як правило, відсутні достовірні ринкові дані, управлінський персонал використовує власні припущення при розрахунку зобов'язань на кожну звітну дату. Фактичні результати можуть суттєво відрізнятись від оцінок, зроблених на звітну дату.

Темпи зростання заробітної плати оцінені на основі закладеного у бюджет прогнозованого зростання заробітної плати працівників.

Ставка інфляції оцінена на основі очікуваної (прогнозованої) ставки інфляції у майбутньому, враховуючи невизначеність ситуації.

а) Аналіз чутливості

Обґрунтовано можливі зміни на звітну дату до одного з суттєвих відповідних актуарних припущень за умови, якщо інші припущення залишаються незмінними, спричинили б вплив на зобов'язання з визначеними виплатами працівникам після закінчення трудової діяльності на наведені нижче суми:

	Збільшення / (зменшення) зобов'язань, %	
	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Зменшення ставки дисконту на 1 процентний пункт	13.46	14.34
Зменшення темпів зростання заробітної плати на 1 процентний пункт	(8.59)	(8.34)
Зменшення ставки інфляції на 1 процентний пункт	(1.95)	(0.73)

19. Цільове фінансування

Цільове фінансування на 31 грудня представлене таким чином:

	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Невикористаний залишок отриманої державної підтримки у формі звільнення від сплати податку на прибуток	831,634	969,761
Цільові кошти на науково-дослідні і дослідницько-конструкторські роботи	22,057	7,002
Цільові кошти на виплати працівникам допомоги у період карантину	10,312	-
Інше	-	375
	864,003	977,138

Протягом років, що закінчилися 31 грудня 2020 р. та 2019 р., та до 1 січня 2025 року Компанія в якості суб'єкта літакобудування є отримувачем державної підтримки у вигляді звільнення від оподаткування прибутку податком на прибуток. Відповідно до положень діючих нормативних актів Компанія отримує зазначену державну підтримку за умови використання вивільнених коштів у зв'язку із звільненням від обкладення податком на прибуток підприємств виключно на науково-дослідні та дослідницько-конструкторські роботи з літакобудування, створення чи переоснащення матеріально-технічної бази, збільшення обсягу виробництва, запровадження новітніх технологій.

Для обліку державної підтримки Компанія застосовує МСФЗ 20 по аналогії, зважаючи на характеристики даного інвестиційного податкового кредиту, а саме:

- Обмежене коло підприємств, що підпадають під державну підтримку: юридичні особи-резиденти України, які здійснюють діяльність у галузі літакобудівної промисловості, мають відповідні ліцензії, сертифікати на право розробки або виробництва, або ремонту, або переобладнання, або модифікації, або технічного обслуговування авіаційної техніки та авіаційних двигунів та відповідають хоча б двом з таких критеріїв:
  - а) здійснюють розробку авіаційної техніки та авіаційних двигунів, виробництво авіаційної техніки та авіаційних двигунів, ремонт авіаційної техніки та авіаційних двигунів;
  - б) виконують державне або оборонне замовлення на розробку авіаційної техніки та авіаційних двигунів, виробництво авіаційної техніки та авіаційних двигунів, ремонт авіаційної техніки та авіаційних двигунів;
  - в) забезпечують виконання Україною міжнародних зобов'язань з реалізації міжнародних контрактів з розробки авіаційної техніки та авіаційних двигунів, постачання авіаційної техніки та авіаційних двигунів, виробництва авіаційної техніки та авіаційних двигунів, ремонту авіаційної техніки та авіаційних двигунів. Кабінетом Міністрів України визначено перелік суб'єктів літакобудування, щодо яких запроваджуються тимчасові заходи державної підтримки.
- Цільове використання вивільнених грошових коштів: відповідно до положень діючих нормативних актів Компанія отримує зазначену державну підтримку за умови використання вивільнених коштів у зв'язку із звільненням від обкладення податком на прибуток підприємств виключно на науково-дослідні та дослідницько-конструкторські роботи з літакобудування, створення чи переоснащення матеріально-технічної бази, збільшення обсягу виробництва, запровадження новітніх технологій.
- Неможливість використати у наступних періодах: у разі неповного використання вивільнених коштів протягом поточного періоду, надлишок не може бути перенесений на наступний податковий період, зарахований на майбутні сплати податків і зборів або відшкодований з бюджету.

20. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги та інші поточні зобов'язання

Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги та інші поточні зобов'язання на 31 грудня представлена таким чином:

	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	726,155	1,029,124
	726,155	1,029,124
Інша поточна кредиторська заборгованість	21,893	24,413
Податкові зобов'язання з податку на додану вартість	20,115	5,667
Відсотки за кредитами та позиками	3,049	6,013
Всього інші поточні зобов'язання	45,057	36,093

Більш детальна інформація про валютний ризик, ризик ліквідності і ризик концентрації викладена у Примітці 31.

21. Кредити та позики

У цій примітці представлена інформація про строки та умови кредитів та позик згідно з договорами.

Станом на 31 грудня кредити та позики представлені таким чином:

	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Довгострокові зобов'язання		
Інші позики	1,922,254	1,490,714
Довгострокова частина зобов'язань з оренди	106,407	82,904
Довгострокова забезпечена кредитна лінія	54,647	-
	2,083,308	1,573,618
Короткострокові зобов'язання		
Короткострокові банківські кредити	423,638	641,896
Поточна заборгованість за довгостроковими банківськими кредитами	118,753	240,171
Поточна частина зобов'язань з оренди	34,971	38,369
	577,362	920,436
Всього довгострокові та короткострокові кредити та позики	2,660,670	2,494,054

Інші позики представлені довгостроковим кредитом від акціонера, що включає заборгованість за основною сумою боргу у розмірі 1,887,683 тисячі гривень і нараховані відсотки у розмірі 34,571 тисяча гривень станом на 31 грудня 2020 року (31 грудня 2019: 1,464,194 тисячі гривень і 26,520 тисяч гривень, відповідно). Протягом 2020 року за цим кредитом Компанія понесла витрати за відсотками у розмірі 137,013 тисяч гривень та витрати від курсових різниць у розмірі 294,527 тисяч гривень (2019: витрати за відсотками склали 119,622 тисячі гривень і доходи від курсових різниць склали 242,415 тисяч гривень).

а) Умови і строки платежів за непогашеними кредитами та позиками станом на 31 грудня 2020 р.:

	Валюта	Ефективна відсоткова ставка	Рік погашення	31 грудня 2020	
				Балансова вартість	Номінальна вартість
Інші позики	USD	8.0%	2026	1,922,254	2,827,460
Забезпечена кредитна лінія	USD	7%	2022	54,647	54,647
Забезпечена кредитна лінія	USD	7%	2021	118,753	118,753
Забезпечена кредитна лінія	USD	8.3%	2021	359,087	359,087
Забезпечена кредитна лінія	USD	7%	2021	64,551	64,551
				2,519,292	3,424,498

б) Умови і строки платежів за непогашеними кредитами та позиками станом на 31 грудня 2019 р.:

	Валюта	Ефективна відсоткова ставка	Рік погашення	31 грудня 2019	
				Балансова вартість	Номінальна вартість
Інші позики	USD	8.0%	2026	1,490,714	2,368,620
Забезпечена кредитна лінія	USD	7%	2022	168,120	168,120
Забезпечена кредитна лінія	USD	7%	2020	72,051	72,051
Забезпечена кредитна лінія	USD	8.3%	2020	371,874	371,874
Забезпечена кредитна лінія	USD	7%	2020	215,544	215,544
Забезпечена кредитна лінія	USD	8.0%	2020	54,478	54,478
				2,372,781	3,250,687

На 31 грудня 2020 р. зобов'язання за банківськими кредитами забезпечені основними засобами з залишковою вартістю 1,096,453 тисяч гривень (31 грудня 2019 р.: 1,154,147 тисяч гривень) (Примітка 9(б)), запасами балансовою вартістю 1,665,959 тисяч гривень (31 грудня 2019 р.: 582,173 тисячі гривень) (Примітка 12) та майновими правами на виручку за контрактами з покупцями в сумі 848,238 тисяч гривень (31 грудня 2019 р.: нуль).

Вивільнення дисконту відображено у складі фінансових витрат у сумі 128,962 тисячі гривень (2019 р.: 112,046 тисяч гривень)

Більш детальна інформація про валютний ризик і ризик ліквідності викладена у Примітці 31.

(i) Звірка змін зобов'язань і грошових потоків від фінансової діяльності за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р.

	Кредити та позики	Оренда
Залишок зобов'язань на 1 січня 2020 року	2,377,131	136,757
Зміни, пов'язані із грошовими потоками від фінансової діяльності:		
Находження кредитів	166,042	-
Погашення кредитів / зобов'язань	(602,462)	(39,618)
Проценти сплачені	(66,003)	(28,940)
Всього змін, пов'язаних із грошовими потоками від фінансової діяльності	(502,423)	(68,558)
Негрошові зміни:		
Збільшення орендних зобов'язань	-	63,583
Процентні витрати (Примітка 30)	200,533	24,719
Вплив змін валютних курсів	446,001	591
Зменшення зобов'язань за оренду	-	(9,082)
ПДВ у несплаченій орендній платі	-	(424)
Всього негрошових змін	646,534	79,387
Залишок зобов'язань на 31 грудня 2020 року	2,521,242	147,586

Звірка змін зобов'язань і грошових потоків від фінансової діяльності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.

	Кредити та позики	Оренда
Залишок зобов'язань на 1 січня 2019 року	2,544,765	140,560
Зміни, пов'язані із грошовими потоками від фінансової діяльності:		
Находження кредитів	355,279	-
Погашення кредитів / зобов'язань	(242,529)	(26,591)
Проценти сплачені	(89,883)	(12,709)
Всього змін, пов'язаних із грошовими потоками від фінансової діяльності	22,867	(39,300)
Негрошові зміни:		
Збільшення орендних зобов'язань	-	16,653
Процентні витрати	208,307	22,941
Вплив змін валютних курсів	(398,808)	(5,786)
ПДВ у несплаченій орендній платі	-	1,689
Всього негрошових змін	(190,501)	35,497
Залишок зобов'язань на 31 грудня 2019 року	2,377,131	136,757

22. Довгострокові забезпечення

Довгострокові забезпечення представлені резервом з гарантійного ремонту та обслуговування переважно авіаційних двигунів, що реалізуються Групою. Величина резерву розраховувалася виходячи з фактичних даних за минулі періоди за зобов'язаннями по гарантійному ремонту та обслуговуванню щодо подібних видів продукції.

Зміни резерву з гарантійного ремонту та обслуговування протягом років, що закінчилися 31 грудня, представлені наступним чином:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Сальдо на 1 січня	94,797	112,597
Нарахування резерву в звітному періоді (Примітка 28)	181,556	159,801
Використання резерву в звітному періоді	<u>(143,245)</u>	<u>(177,601)</u>
Сальдо на 31 грудня	133,108	94,797

23. Чистий дохід від реалізації продукції

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за роки, що закінчилися 31 грудня, представлений доходом від договорів з клієнтами таким чином:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Дохід від продажу авіаційних двигунів та запчастин до них	6,986,042	4,943,106
Дохід від ремонтів та обслуговування двигунів та вузлів до них	2,000,686	2,294,825
Дохід від ремонту вертольотів, запчастин та вузлів до них	1,205,118	1,771,071
Дохід від продажу та ремонту наземної техніки	457,667	262,498
Інше	677,222	803,266
	<u>11,326,735</u>	<u>10,074,766</u>

а) Залишки за договорами

Контрактні зобов'язання станом на 31 грудня 2020 р. в сумі 2,759,308 тисяч гривень (31 грудня 2019 р.: 2,281,091 тисяча гривень), в основному представлені авансами, одержаними від покупців, та наведені в рядку 1635 «поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами» консолідованого балансу (звіту про фінансовий стан). Група очікує, що контрактні зобов'язання станом на 31 грудня 2020 р. в сумі 2,759,308 тисяч гривень будуть визнані як чистий дохід від реалізації продукції протягом року, що закінчиться 31 грудня 2021 р.

Сума 1,525,671 тисяча гривень, яка була визнана у складі контрактних зобов'язань на початок року, була відображена як чистий дохід від реалізації продукції за період, що закінчився 31 грудня 2020 року.

Контрактний актив переважно відноситься до права Групи на отримання компенсації за надані послуги з ремонту, який був виконаний, але акти виконаних робіт не були підписані на звітну дату. Станом на 31 грудня 2020 р. сума контрактного активу складає 1,942,661 тисяча гривень (31 грудня 2019 р.: 1,943,470 тисяч гривень) (Примітка 16). Контрактний актив переводиться до складу дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, в момент підписання акту виконаних робіт.

24. Інші операційні доходи

Інші операційні доходи за роки, що закінчилися 31 грудня, представлені таким чином:

	2020	2019
Дохід від використання пілг в літакобудуванні	247,139	212,216
Дохід від курсових різниць	234,307	-
Чистий дохід від реалізації запасів	158,910	123,775
Надходження раніше списаних або безкоштовно отриманих активів	37,792	40,431
Дохід від надання активів в оренду	18,268	16,005
Дохід від списання кредиторської заборгованості	7,990	21,205
Відсотки на залишок коштів на поточних рахунках	3,865	5,309
Чистий дохід від реалізації основних засобів	-	2,979
Інші	82,449	168,550
	790,720	590,470

25. Інші операційні витрати

Інші операційні витрати за роки, що закінчилися 31 грудня, представлені таким чином:

	2020	2019
Списання запасів до чистої вартості реалізації	626,274	946,551
Витрати на дослідження та розробки	190,556	252,504
Витрати на утримання соціальної сфери та громадських організацій	169,183	374,731
Кредитні збитки за фінансовими активами	79,516	155,900
Зменшення корисності нефінансових активів	44,578	157,568
Витрати на благодійну допомогу	25,724	17,255
Податок на додану вартість	21,421	118,498
Заробітна плата мобілізованих працівників	21,048	11,587
Втрати від реалізації іноземної валюти	19,022	20,926
Витрати на утримання основних засобів	14,871	29,639
Втрати від реалізації основних засобів	14,123	-
Втрати від курсових та платіжних різниць	-	145,699
Інші	368,107	377,607
	1,594,423	2,608,465

26. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)

Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) за роки, що закінчилися 31 грудня, представлена таким чином:

	2020	2019
Матеріальні витрати	4,141,629	4,239,936
Витрати на персонал	1,707,967	1,433,434
Амортизація основних засобів	611,282	399,429
Інше	688,961	891,795
	7,149,839	6,964,594

27. Адміністративні витрати

Адміністративні витрати за роки, що закінчилися 31 грудня, представлені таким чином:

	2020	2019
Заробітна плата та соціальні відрахування	472,153	514,637
Утримання та амортизація основних засобів	137,852	175,321
Утримання пожежної та вартової охорони	64,167	77,507
Представницькі витрати	41,424	83,608
Банківське обслуговування	27,724	29,468
Витрати на навчання персоналу	15,355	20,034
Витрати на відрядження	14,361	43,517
Витрати на охорону праці	12,916	14,643
Інші	428,898	360,462
	1,214,850	1,319,197

28. Витрати на збут

Витрати на збут за роки, що закінчилися 31 грудня, представлені таким чином:

	2020	2019
Гарантійне обслуговування та ремонт (Примітка 22)	181,556	159,801
Агентська винагорода	114,322	132,760
Транспортування та страхування продукції	32,768	35,899
Маркетинг та реклама	16,055	54,373
Витрати на оплату праці та соціальні відрахування	13,462	10,975
Витрати на відрядження	129	3,449
Інші	40,387	33,645
	398,679	430,902

29. Фінансові витрати

Фінансові витрати за роки, що закінчилися 31 грудня, представлені таким чином:

	2020	2019
Курсові різниці на запозиченнях та інвестиційні активи	462,212	-
Відсотки за кредитами та позиками	200,533	208,307
Відсотки на зобов'язання з додаткового пенсійного забезпечення (Примітка 18)	32,816	30,792
Відсотки на зобов'язання з орендних платежів	24,719	22,941
Банківське обслуговування запозичень	17,715	31,096
Інші	438	291
	738,433	293,427

30. Витрати з податку на прибуток

Компоненти витрат з податку на прибуток за роки, що закінчилися 31 грудня, представлені таким чином:

	2020	2019
Витрати з поточного податку на прибуток	346,114	151,889
Збиток (дохід) з відстроченого податку на прибуток	8,305	(21,899)
Усього витрат з податку на прибуток	354,419	129,990

Ставка податку на прибуток українських суб'єктів господарювання Групи у 2020 р. становила 18% (2019 р.: 18%).

а) Узгодження діючої ставки оподаткування

Різниця між загальною очікуваною сумою витрат з податку на прибуток, розрахованою із застосуванням діючої ставки податку до прибутку до оподаткування, і фактичною сумою витрат з податку на прибуток за роки, що закінчилися 31 грудня, представлена таким чином:

	31 грудня 2020 р.		31 грудня 2019 р.	
Прибуток (збиток) до оподаткування	991,136	100%	(575,682)	100%
Податок, розрахований за діючою ставкою згідно із законодавством України	178,404	18%	(103,622)	(18%)
Зміна невизнаних відстрочених податкових активів та статті, що не відносяться на витрати (доходи) для цілей оподаткування	176,015	18%	233,612	41%
Фактичні витрати з податку на прибуток	354,419	36%	129,990	23%

б) Визнані відстрочені податкові активи та зобов'язання

Відстрочені податкові активи та зобов'язання Групи на 31 грудня 2020 р. відносяться до статей, детально представлених таким чином:

	На 1 січня 2020 року	Визнано у прибутку і збитку дохід (витрати)	На 31 грудня 2020 року
Нематеріальні активи	66	58	124
Незавершені капітальні інвестиції	-	12,235	12,235
Основні засоби	-	14	14
Довгострокові фінансові інвестиції	-	39	39
Запаси	186 560	(85,061)	101,499
Інша поточна дебіторська заборгованість	-	11	11
Поточні фінансові інвестиції	2	(2)	-
Інші оборотні активи	-	155	155
Кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	-	245	245
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	-	2,734	2,734
Інші поточні зобов'язання	-	118	118
Довгострокові забезпечення	17,062	6,897	23,959
Усього відстрочених податкових активів	203,690	(62,557)	141,133
За вирахуванням взаємозаліку з відстроченими податковими зобов'язаннями	(165,784)	54,252	(111,532)
Усього визнаних відстрочених податкових активів	37,906	(8,305)	29,601
Основні засоби	-	(80,318)	(80,318)
Довгострокова дебіторська заборгованість	(91,845)	91,845	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	-	(162)	(162)
Запаси	-	(4,326)	(4,326)
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	(52,202)	52,202	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	(3,196)	563	(2,633)
Інші оборотні активи	-	(14,113)	(14,113)
Довгострокові забезпечення	(10,886)	10,886	-
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	-	(1,969)	(1,969)
Поточна кредиторська заборгованість за отриманими авансами	-	(8,011)	(8,011)
Інші поточні зобов'язання	(7,655)	7,655	-
Усього відстрочених податкових зобов'язань	(165,784)	54,252	(111,532)
За вирахуванням взаємозаліку з відстроченими податковими активами	165,784	(54,252)	111,532
	-	-	-

Відстрочені податкові активи та зобов'язання Групи на 31 грудня 2019 р. відносяться до статей, детально представлених таким чином:

	На 1 січня 2019 року	Визнано у прибутку і збитку дохід (витрати)	На 31 грудня 2019 року (перераховано)
Нематеріальні активи	641	(575)	66
Запаси	158,730	27,830	186,560
Поточні фінансові інвестиції	2	-	2
Довгострокові забезпечення	20,269	(3,207)	17,062
Усього відстрочених податкових активів	179,642	24,048	203,690
За вирахуванням взаємозаліку з відстроченими податковими зобов'язаннями	(163 635)	(2 149)	(165 784)
Усього визнаних відстрочених податкових активів	16,007	21,899	37 906
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	(104,841)	12,996	(91,845)
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	(51,928)	(274)	(52,202)
Інша поточна дебіторська заборгованість	-	(3 196)	(3 196)
Довгострокові забезпечення	(6 866)	(4 020)	(10 886)
Інші поточні зобов'язання	-	(7 655)	(7 655)
Усього відстрочених податкових зобов'язань	(163,635)	(2,149)	(165,784)
За вирахуванням взаємозаліку з відстроченими податковими активами	163,635	2,149	165,784
	-	-	-

Невизнані відстрочені податкові активи

Станом на 31 грудня 2020 р. та 2019 р. Група не визнала відстрочені податкові активи, які відносяться переважно до резерву на покриття збитків від зменшення корисності основних засобів та списанню витрат на дослідження. Ці відстрочені податкові активи не були визнані Групою, через те що управлінський персонал вважає, що Група не зможе реалізувати такі відстрочені податкові активи в майбутньому.

31. Управління фінансовими ризиками

а) Огляд

У зв'язку з використанням фінансових інструментів у Групи виникають такі ризики:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- ринковий ризик.

У цій примітці представлена інформація про рівень зазначених ризиків Групи, про цілі, політики та процеси оцінки і управління ризиками. Більш детальна кількісна інформація розкрита у відповідних примітках до цієї консолідованої фінансової звітності.

Управлінський персонал несе загальну відповідальність за створення структури управління ризиками і здійснення нагляду за нею.

Політики управління ризиками розробляються з метою виявлення і аналізу ризиків, з якими стикається Група, встановлення належних лімітів ризиків і засобів контролю за ними, моніторингу ризиків і дотримання лімітів. Політики і системи управління ризиками регулярно переглядаються з метою відображення змін ринкових умов і діяльності Групи.

б) Кредитний ризик

Кредитний ризик являє собою ризик фінансового збитку для Групи в результаті невиконання клієнтом або контрагентом за фінансовим інструментом своїх зобов'язань за договором. Кредитний ризик виникає у зв'язку з фінансовими активами.

Максимальна сума кредитного ризику на 31 грудня відображена таким чином:

	31 грудня 2020	31 грудня 2019
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (Примітка 13)	2,095,042	1,424,156
Інша поточна дебіторська заборгованість (Примітка 13)	542,154	255,580
Грошові кошти та їх еквіваленти (Примітка 15)	1,065,599	438,019
Усього	3,702,795	2,117,755

Окрім зазначеного вище кредитного ризику щодо фінансових активів, Група має ризик невідшкодування дебіторської заборгованості за розрахунками за авансами виданими та інших оборотних активів на суму 2,935,980 тисяч гривень на 31 грудня 2020 р. (31 грудня 2019 р.: 2,757,083 тисячі гривень).

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та інша поточна дебіторська заборгованість

Вразливість Групи до кредитного ризику залежить, головним чином, від індивідуальних характеристик кожного покупця/клієнта. Однак управлінський персонал також враховує фактори, які можуть впливати на кредитний ризик клієнтської бази Групи, включаючи ризик дефолту, властивий галузі чи країні, в якій здійснюють свою діяльність клієнти.

Управлінський персонал прийняв кредитну політику, згідно з якою кредитоспроможність кожного нового клієнта аналізується окремо, перш ніж йому будуть запропоновані стандартні для Групи умови та строки здійснення платежів і поставок. Група аналізує зовнішні рейтинги (якщо такі є), фінансову звітність, інформацію кредитного агентства, галузеву інформацію та, в деяких випадках, рекомендації банків. Для кожного клієнта встановлюються свої ліміти продажів, які аналізуються на предмет необхідності внесення змін щоквартально.

Група не вимагає забезпечення заставою дебіторської заборгованості.

У наведеній нижче таблиці представлена інформація про вразливість до кредитного ризику щодо дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги станом на 31 грудня:

Строк з дати виникнення	2020			2019		
	До нарахування резерву на покриття збитків від зменшення корисності	Резерв під очікувані кредитні збитки	Кредитно-знецінена заборгованість	До нарахування резерву	Резерв під очікувані кредитні збитки	Кредитно-знецінена заборгованість
до 60 днів	1,403,846	6,587	Ні	615,499	8,608	Ні
від 61 до 90 днів	41,476	4,265	Ні	114,734	1,023	Ні
від 91 до 365 днів	268,237	57,645	Ні	343,531	30,665	Ні
від 366 до 548 днів	61,524	38 718	Ні	55,982	16,969	Ні
більше 18 місяців	319,960	319,960	Так	294,410	294,410	Так
	2,095,043	427,175		1,424,156	351,675	

У наведеній нижче таблиці представлена інформація про вразливість до кредитного ризику щодо іншої дебіторської заборгованості станом на 31 грудня:

Строк з дати виникнення	2020			2019		
	До нарахування резерву на покриття збитків від зменшення корисності	Резерв під очікувані кредитні збитки	Кредитно-знецінена заборгованість	До нарахування резерву	Резерв під очікувані кредитні збитки	Кредитно-знецінена заборгованість
до 60 днів	40,544	70	Ні	4,630	108	Ні
від 61 до 90 днів	8,777	63	Ні	806	19	Ні
від 91 до 180 днів	6,547	1,409	Ні	2,470	58	Ні
від 191 до 365 днів	20,833	4,483	Ні	3,521	700	Ні
від 366 до 548 днів	4,666	2,909	Ні	37,425	12,124	Ні
більше 18 місяців	460,787	460,787	Так	206,828	206,828	Так
	542,154	469,721		255,680	219,837	

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та інша поточна дебіторська заборгованість

Група визначає, чи існують об'єктивні ознаки зменшення корисності дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги та іншої дебіторської заборгованості на груповій основі. Група об'єднує дебіторську заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та іншу дебіторську заборгованість у сегменти за ознакою країни походження компанії-боржника. Рівень очікуваних кредитних збитків розраховується для кожного сегмента на базі статусу прострочки і кредитного рейтингу країни компанії-боржника, що враховує ймовірність дефолту та величину збитку у випадку дефолту, опубліковані незалежним міжнародним агентством (Moody's).

Компанія вважає, що, крім зазначених вище сум, немає необхідності в створенні резерву під збитки від зменшення корисності дебіторської заборгованості.

Макрочинники мають незначний вплив на історичні рівні збитковості у зв'язку з короткостроковим характером дебіторської заборгованості Групи.

Ризик концентрації

Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами від одного клієнта, становить приблизно 22% (601,642 тисячі гривень) від усієї суми поточної кредиторської заборгованості за одержаними авансами на 31 грудня 2020 р. (31 грудня 2019 р.: 14% та 312,962 тисячі гривень).

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги від трьох клієнтів становить приблизно 61% (1,023,228 тисяч гривень) від усієї суми дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги на 31 грудня 2020 р. (31 грудня 2019 р.: 46% та 498,030 тисяч гривень).

в) Ризик ліквідності

Ризик ліквідності полягає у тому, що Група не буде мати можливості виконати свої фінансові зобов'язання в належні строки. Підхід Групи до управління ліквідністю передбачає забезпечення, наскільки це можливо, постійної наявності ліквідності, достатньої для виконання зобов'язань по мірі настання строків їх погашення як у звичайних умовах, так і в надзвичайних ситуаціях, уникаючи при цьому неприйнятних збитків чи ризику нанесення шкоди репутації Групи.

Строки погашення фінансових зобов'язань згідно з договорами, включаючи виплати процентів, представлені таким чином станом на 31 грудня 2020 р.:

	Балансова вартість	Грошові потоки за договорами		
		До одного року	Від одного до двох років	Понад два роки
Кредити та позики (включаючи відсотки)	2,521,242	666,458	72,456	2,817,522
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	726,155	726,155	-	-
Зобов'язання за орендними платежами	147,586	68,923	54,660	619,727
Векселі видані	103	103	-	-
Разом	3,395,086	1,461,639	127,116	3,437,249

Строки погашення фінансових зобов'язань згідно з договорами, включаючи виплати процентів, представлені таким чином станом на 31 грудня 2019 р.:

	Балансова вартість	Грошові потоки за договорами		
		До одного року	Від одного до двох років	Понад два роки
Кредити та позики (включаючи відсотки)	2,377,071	921,958	-	2,415,393
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1,029,124	1,029,091	-	-
Зобов'язання за орендними платежами	136,674	76,897	51,689	332,076
Векселі видані	103	103	-	-
Разом	3,542,972	2,028,049	51,689	2,747,469

Не очікується, що грошові потоки, включені до аналізу строків погашення, можуть виникнути значно раніше або будуть суттєво відрізнятися у сумах.

г) **Ринковий ризик**

Ринковий ризик полягає у тому, що зміни ринкових цін, валютних курсів та процентних ставок будуть впливати на доходи або на вартість фінансових інструментів Групи. Метою управління ринковим ризиком є управління і контроль рівня ринкового ризику в межах прийнятних параметрів при оптимізації доходності.

Валютний ризик

У Групи виникає валютний ризик у зв'язку з операціями продажу, придбання, залишками на банківських рахунках, кредитами та позиками, деномінованими в іноземній валюті. Валютою, в якій деноміновані ці операції, є, головним чином, долар США, Російський рубль та Євро. Група не хеджує свій валютний ризик.

Рівень валютного ризику на 31 грудня 2020 року представлений таким чином:

	Долар США	Російський рубль	Євро
Інші необоротні активи	-	-	19,982
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1,339,201	114,042	35,036
Інша поточна дебіторська заборгованість	259,550	-	-
Гроші та їх еквіваленти	391,023	14,079	474,365
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(208,877)	(26,772)	(68,430)
Кредити та позики	(2,519,292)	-	-
Фінансові інвестиції	14,236	-	-
Зобов'язання за орендними платежами	(1,813)	(23,248)	-
Дебіторська заборгованість з нарахованих доходів	2	44	-
Інша поточна кредиторська заборгованість	(1,949)	-	-
Чиста сума	(727,919)	78,145	460,953

Рівень валютного ризику на 31 грудня 2019 року представлений таким чином:

	Долар США	Російський рубль	Євро
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	373,873	41,532	274,380
Інша поточна дебіторська заборгованість	503	-	-
Гроші та їх еквіваленти	121,770	12,804	114,027
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(192,711)	(63,386)	(39,779)
Кредити та позики	(2,372,781)	-	-
Зобов'язання за орендними платежами	(1,128)	(36,196)	-
Чиста сума	(2,070,474)	(45,246)	348,628

Чутливість прибутку та власного капіталу до зміни валютного курсу представлений таким чином:

	Долар США		Російський рубль		Євро	
	+5	- 5	+4	- 4	+5	- 5
Зміна курсу, %						
Вплив на прибутки/збитки:						
2020 рік	(29,765)	29,765	2,562	(2, 562)	18,899	(18,899)
2019 рік	(84,889)	84,889	(1,484)	1,484	14,294	(14,294)
Вплив на власний капітал:						
2020 рік	(29,765)	29,765	2,562	(2, 562)	18,899	(18,899)
2019 рік	(84,889)	84,889	(1,484)	1,484	14,294	(14,294)

Процентний ризик

Зміни процентних ставок впливають, головним чином, на кредити та позики шляхом зміни їх справедливої вартості (для заборгованості за фіксованою ставкою) або майбутніх грошових потоків (для заборгованості за плаваючою ставкою). Управлінський персонал не має офіційної політики визначення необхідного співвідношення заборгованості Групи з фіксованими та плаваючими процентними ставками. Однак при отриманні нових кредитів та позик управлінський персонал здійснює відповідний аналіз перш, ніж прийняти рішення щодо того, яка процентна ставка – фіксована чи плаваюча – буде більш вигідною для Групи протягом розрахункового періоду до погашення заборгованості. Фіксовані процентні ставки визначаються на основі показників ринкового середовища на момент отримання позики.

Станом на 31 грудня 2020 р. та 2019 р. Група має кредити та позики тільки з фіксованими процентними ставками. Більшість кредитів представлені у вигляді кредитних ліній.

Враховуючи, що станом на 31 грудня 2020 року та 2019 р. всі кредити та позики мали фіксовану ставку, Група оцінює вплив зміни ринкової процентної ставки на прибуток та власний капітал як незначний.

д) Справедлива вартість

Оцінена справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань визначається з використанням ринкових дисконтованих грошових потоків та інших відповідних методологій оцінки вартості на кінець року і не відображає справедливую вартість цих інструментів на дату складання та розповсюдження цієї консолідованої фінансової звітності. Ці розрахунки не відображають премій чи дисконтів, які можуть виникнути внаслідок пропозиції на продаж одночасно всієї суми певного фінансового інструмента, що належить Групі. Оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо очікуваних у майбутньому грошових потоків, поточних економічних умов, характеристик ризику різних фінансових інструментів та інших факторів.

Оцінка справедливої вартості ґрунтується на існуючих фінансових інструментах без оцінки вартості очікуваної майбутньої діяльності та оцінки активів та зобов'язань, що не вважаються фінансовими інструментами. Крім того, ефект оподаткування сум, які можуть бути отримані внаслідок реалізації нереалізованих прибутків та збитків, що може вплинути на оцінку справедливої вартості, не був врахований.

Управлінський персонал вважає, що балансова вартість усіх фінансових активів та зобов'язань оцінена як вартість, що приблизно дорівнює їхній справедливій вартості станом на 31 грудня 2020 р. та 2019 р. Зазначена справедлива вартість була оцінена шляхом дисконтування очікуваних майбутніх грошових потоків за ринковою процентною ставкою для аналогічних фінансових інструментів, що превалювала станом на звітну дату. Оцінена справедлива вартість відноситься до Рівня 3 в ієрархії оцінок справедливої вартості.

32. Непередбачені зобов'язання

а) Страхування

Страхова галузь в Україні перебуває на стадії розвитку, тому багато форм страхового захисту, що є поширеними в інших країнах, в Україні, як правило, ще не застосовуються. Група не має повного страхового покриття по виробничому обладнанню, на випадок переривання діяльності або виникнення зобов'язань перед третьою стороною у зв'язку з пошкодженням майна або завдання шкоди навколишньому середовищу в результаті аварій, пов'язаних з майном або операціями Групи. До тих пір, поки Група не отримає адекватного страхового покриття, існує ризик того, що втрата або пошкодження певних активів може мати суттєвий негативний вплив на діяльність і фінансовий стан Групи.

б) Непередбачені податкові зобов'язання

Українська система оподаткування

Група здійснює більшість операцій в Україні і тому має відповідати вимогам податкового законодавства України. Для української системи оподаткування характерним є наявність численних податків та законодавство, яке часто змінюється, може застосовуватися ретроспективно, мати різне тлумачення, а в деяких випадках є суперечливим. Податкові декларації підлягають перевірці з боку різних органів влади, які згідно з законодавством мають право застосовувати суворі штрафні санкції, а також стягувати пеню. Податковий рік залишається відкритим для податкових перевірок протягом трьох наступних календарних років, однак за певних обставин цей термін може бути продовжений. Ці факти створюють набагато серйозніші податкові ризики в Україні, ніж ризики, які є типовими для країн з більш розвиненими системами оподаткування.

Управлінський персонал вважає, що згідно податкового законодавства, офіційних рішень та рішень судів, податкові зобов'язання були належним чином відображені в обліку, тому в цій консолідованій фінансовій звітності не були створені резерви, пов'язані з оподаткуванням. Однак відповідні органи можуть мати інше тлумачення зазначених вище положень, і, якщо вони зможуть довести обґрунтованість своїх тлумачень, виконання їх рішень може значним чином вплинути на цю консолідовану фінансову звітність.

Судові справи

Протягом звітного періоду підприємства Групи були сторонами ряду судових спорів, головним чином, у якості позивача до органів державної фіскальної служби про визнання протиправними їх рішень.

Група не створювала забезпечень під можливі зобов'язання перед позивачами, оскільки не розглядає ймовірним їх настання.

33. Операції з пов'язаними сторонами

У ході своєї звичайної діяльності Група купує сировину та матеріали, продає товари та здійснює інші операції з пов'язаними сторонами. Сторони вважаються пов'язаними у тому випадку, коли одна сторона має можливість контролювати іншу сторону або здійснює суттєвий вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та операційних рішень. Пов'язані сторони включають дочірні та асоційовані підприємства Групи, акціонерів Групи, компанії, які спричинюють спільний суттєвий вплив на суб'єкт господарювання, членів основного управлінського персоналу Групи та близьких членів їх сімей, а також компанії, що знаходяться під контролем з боку акціонерів, або на діяльність яких останні суттєво впливають. Умови операцій з пов'язаними сторонами встановлюються на момент їх проведення.

а) Виправлення помилок

Протягом 2020 року, управлінським персоналом було виявлено та виправлено ряд помилок у оприлюдненій консолідованій фінансовій звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р. відносно сум операцій та залишків за розрахунками з пов'язаними особами. Управлінським персоналом було виправлено відповідним чином суми операцій та залишків за розрахунками з пов'язаними особами станом на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився цією датою.

б) Винагорода основному управлінському персоналу

Винагорода основному управлінському персоналу представлена короткостроковими виплатами, що включають заробітну плату і премії у грошовій формі на суму 31,967 тисяч гривень за рік, що закінчився 31 грудня 2020 р. (31 грудня 2019 р.: 31,074 тисячі гривень).

Основний управлінський персонал – це особи, які мають повноваження та є відповідальними, прямо або опосередковано, за планування, керівництво і контроль за діяльністю Групи.

в) Операції та залишки за розрахунками з пов'язаними сторонами

Залишки по розрахунках з пов'язаними сторонами станом на 31 грудня 2020 р. представлені таким чином:

Активи

	Пов'язані з ключовим управлінським персоналом	31 грудня 2020 р. Асоційовані підприємства	Усього
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та заборгованість з нарахованих доходів	92,743	238	92,981
Видані аванси	111,802	51	111,853
Гроші та їх еквіваленти	316,394	-	316,394
Заборгованість за повернені товари та компенсацію витрат	3,432	-	3,432
Заборгованість за дивідендами	44	-	44
	524,415	289	524,704

Зобов'язання

	Пов'язані з ключовим управлінським персоналом	31 грудня 2020 р. Асоційовані підприємства	Усього
<i>Кредиторська заборгованість:</i>			
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	18,258	4,063	22,321
Інші поточні зобов'язання та отримані аванси	33,868	10,545	44,413
Заборгованість за виданими векселями	103	-	103
<i>Процентні кредити та позики:</i>			
Заборгованість за кредитами та позиками	64,551	-	64,551
Відсотки за кредитами	836	-	836
	117,616	14,608	132,224

Активи

	Пов'язані з ключовим управлінським персоналом	31 грудня 2019 р. Асоційовані підприємства	Усього
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та заборгованість з нарахованих доходів	44,543	486	45,029
Видані аванси	34,277	-	34,277
Гроші та їх еквіваленти	173,108	-	173,108
Заборгованість за повернені товари та компенсацію витрат	5,594	-	5,594
Позики видані	-	300	300
	257,522	786	258,308

Зобов'язання

	Пов'язані з ключовим управлінським персоналом	31 грудня 2019 р. Асоційовані підприємства	Усього
Кредиторська заборгованість:			
Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	61,503	7,309	68,812
Інші поточні зобов'язання та отримані аванси	12,664	8,062	20,726
Заборгованість за виданими векселями	103	-	103
Процентні кредити та позики:			
Заборгованість за кредитами та позиками	270,023	-	270,023
Відсотки за кредитами	1,980	-	1,980
	346,273	15,371	361,644

г) Суттєві операції з пов'язаними сторонами

Операції з пов'язаними сторонами у 2020 році представлені таким чином:

	Пов'язані з ключовим управлінським персоналом	2020 Асоційовані підприємства	Усього
Доходи			
Реалізація готової продукції, послуг	175,324	6,831	182,155
Інші операційні доходи	14,214	1,045	15,259
Дивіденди отримані	-	776	776
	189,538	8,652	198,190
Закупки та витрати			
Закупка сировини, матеріалів, послуг та інших активів	232,647	13,799	246,446
Витрати на виплату процентів	13,879	-	13,879
	246,526	13,799	260,325

Операції з пов'язаними сторонами в 2019 році представлені таким чином:

	Пов'язані з ключовим управлінським персоналом	2019 Асоційовані підприємства	Усього
Доходи			
Реалізація готової продукції, послуг	75,674	9,189	84,863
Інші операційні доходи	8,424	2,034	10,458
Дивіденди отримані	-	525	525
	84,098	11,748	95,846
Закупки та витрати			
Закупка сировини, матеріалів, послуг та інших активів	494,700	38,952	533,652
Витрати на виплату процентів	28,653	-	28,653
	523,353	38,952	562,305

34. Події після звітної дати

Ця консолідована фінансова звітність була затверджена управлінським персоналом 29 жовтня 2021 р. і підписана від його імені:

Керівник

С. А. Войтенко

Головний бухгалтер

О. П. Касьян